

**Universitat de les
Illes Balears**

Facultat d'Educació

Memòria del Treball de Fi de Grau

Juguem a pensar?

Sonia Morenas Díaz

Grau d'Educació Infantil

Any acadèmic 2016-17

DNI de l'alumne: 33967808m

Treball tutelat per Catalina Cardona.

Departament de pedagogia aplicada i psicologia de l'educació.

L'autor autoritza l'accés públic a aquest Treball de Fi de Grau.

Resum.

El present Treball de Fi de Grau és una revisió i investigació bibliogràfica d'un tema que per mi té molt interès, reconèixer la importància que té el joc i més concretament "el joc de pensar" en el desenvolupament dels nens a les escoles d'Educació Infantil.

A més a més, es centra en la valoració de les famílies dels nens que viuen les sessions de Filosofia 3/18. Té com a objectiu principal conèixer què és "el joc de pensar," quines són les experiències que tenen els nens d'Educació Infantil i la contrastació de la visió de les famílies sobre aquest tema.

Paraules claus.

Educació infantil, joc, filosofia 3/18, motivació.

Abstract

My final Degree Project is both a review and a bibliographip research of a topic closely relevant to me. It recognises the importance of playing, specifically the importance of "The Thinking Game" for the children development in Child Education.

In addition, it also focuses on the assessment of children's families that live 3/18 Phylosophy sessions. It's main objective is knowing what the "thinking game" is, what the experience of the children are and the cross-chek of famílies views on this particular issue.

Neywords

Child Education, game, 3/18 Fhylosophy, motivation.

Índex

1. Introducció.....	4
2. Justificació.....	5
3. Objectius.....	6
4. Marc teòric.....	7
4. 1. El joc:.....	7
4.1.1. Un recull de les idees de autors més significatius: Clàssics, Moderns, Pedagogs i Psicòlegs.....	7
4.1.2. La importància del joc al desenvolupament de l'infant.....	12
4.2. La filosofia 3/18:.....	13
4.2.1. Definició de la filosofia 3/18.Autor.....	13
4.2.2. Treball del docent.....	16
4.2.3. Com es treballa la Filosofia 3/18.....	17
5. Metodologia.....	20
5.1. Disseny i desenvolupament de la proposta.....	20
5.2. Resultats i discussions.....	25
6. Proposta d'activitats a l'aula. Joc i filosofia.....	28
6.1.Justificació.....	28
6.2. Objectius.....	28
6.3 Metodologia.....	28
6.4.Propostes d'activitats didàctiques a l'aula.....	29
6.5. Avaluació.....	36
7. Reflexions finals.....	37
8. Referències bibliogràfiques.....	40
9. Annexos.....	44

1. Introducció.

Tenint en compte que la línia temàtica seleccionada per a dur a terme aquest treball de fi de grau és “*El joc a la primera infància*”, vull duu a terme una petita investigació sobre aquesta, on procuraré a partir de la meua recerca de les teories existents, fer una anàlisi dels aspectes més rellevants d'aquest tema per tal d'arribar a conclusions sobre la pràctica educativa que es dona concretament al joc de pensar, que va molt lligada a la filosofia 3/18 a les aules.

Per concretar una mica més el meu títol d'aquest treball d'investigació bibliogràfic seleccionat serà: “*Juguem a pensar?*”.

En aquests darrers anys de la meua carrera formativa com a mestra i com a mare, m'he adonat de la gran importància del joc a la vida dels infants, el joc a Educació Infantil és un aspecte fonamental i una eina diària per enriquir la vida dels nens i de les persones que estan al voltant.

Arran d'això, el meu interès ha anat a més, i junt amb les ganes d'aprendre més sobre aquesta matèria, aquest document està fet amb la finalitat de donar-la a conèixer a qui estigui interessat, com per exemple a les famílies i també com a eina per la meua formació competent com a docent.

El joc és una acció que implica als nens quant a la seva afectivitat, emocions, el seu pensament i cognició, el seu cos, la seva capacitat de relació i sociabilitat en un món regit amb diferents valors, creences i actituds dels adults.

Per una banda, mitjançant el joc els nens d'aquestes edats es manifesten i es relacionen independentment de la seva habilitat, origen sociocultural o coneixements previs. El joc, la comunicació, el desenvolupament de l'empatia i l'autoestima fa que els nens aprenguin a compartir amb els altres, per això jugar és una eina indispensable a l'educació infantil.

Per altra banda, vull remarcar que el meu interès per aquest tema també prové de tenir ple coneixement que hi ha nens que tenen dificultats de relació i comunicació amb els altres i de com a través del joc de pensar, parlar, verbalitzar, els ajuda a superar dificultats que puguin tenir.

Els nens aconseguiran ser persones adultes responsables, autònomes i integrades a la nostra societat, si els donem recursos quan estan a etapes com a infantil, si deixem que coneguin les seves idees a la vegada que descobreixen les idees de l'altre, en una construcció mútua que promou les relacions coneixent-se un mateix i als altres, a la

vegada que desenvolupa possibilitats emocionals, sensorials, d'acció, d'expressió i d'afectivitat amb els jocs.

De manera ferma a l'escola hem d'escoltar i acompanyar als infants i a les seves famílies durant un temps, on els nens i nenes han d'anar convertint-se en persones madures i úniques, capaços de ser autònoms i de viure lliures quant a les seves conviccions.

A més a més, el meu bagatge professional com a educadora infantil a centres infantils de (0-3), i la meva estància al centre del pràcticum II, m'han ajudat a comprovar moltes de les qüestions d'aquest treball d'investigació.

Els docents d'Educació Infantil, han de tenir la capacitat de ser receptius al moment maduratiu i psicoafectiu del nen junt l'observació, la reflexió i la comprensió de les necessitats afectives i dels comportaments emocionals dels nens.

En conclusió, per tot el que he esmentat anteriorment, m'agradaria donar a conèixer i aprofundir al fascinant món del joc i de la filosofia 3/18, de "jugar a pensar", una metodologia didàctica que ajuda als mestres a facilitar l'aprenentatge i la motivació dels infants.

2 . Justificació

Principalment m'agradaria ressaltar que la línia escollida per al TFG és, "*Joc a la primera infància*" i concretament el títol és "***Juguem a pensar?***", perquè considero el desenvolupament del joc com la base de tots els desenvolupaments en tots els seus àmbits (social, cognitiu, lingüístic, motor i afectiu), i crec que en el futur em pot ajudar a dur a terme bones pràctiques educatives, ja que penso que és vital tenir consciència de la gran importància del joc com a eina per fer pensar als infants a l'etapa d'infantil i ajudar-los en el seu creixement.

Per una banda, la feina diària que realitzo al meu lloc de treball (un centre d'Educació Infantil 0-3 anys), igualment la feina també diària que faig a l'escola matinera que realitzo al CPI L'Urgell m'hi fan donar conta de la gran importància que té el joc en general pel coneixement i la motivació dels infants per aprendre, encara que siguin d'edats tan primerenques.

Per altra banda, el Pràcticum II que vaig viure a aquesta escola, m'ajuda igualment al coneixement i a la realització d'aquest treball, a aprofundir i indagar encara més en aquesta matèria, per aconseguir ser més competent a la meva formació com a futura docent.

L'elecció d'aquest tema ve determinat perquè crec que la dimensió del joc a la Primera Infància és fonamental, és un dels aspectes més rellevants de l'educació infantil, durant els primers anys de vida.

Concretant una mica més he de dir, que si nosaltres podem aprofitar l'acció del joc per fer-los pensar com és el cas de les sessions de filosofia 3/18 farem que gaudeixin de l'aprenentatge en valors, de desenvolupar un esperit crític amb els seus raonaments, de fer-los pensar i de crear persones raonables capaços de desenvolupar-se a la seva vida diària, que seran molt important i ajudarà a formar persones que siguin democràtiques, així serà com a poc a poc aconseguirem tenir una escola i una educació de qualitat.

Per tant, la funció del mestre és molt important, és una funció d'acompanyament al nen a la descoberta i crec firmament que hem de ser només conductors de l'aprenentatge, hem de guiar i deixar que els nens es desenvolupin reforçant les habilitats del pensament a partir del diàleg. Hem de confiar en la infància.

3. Objectius del projecte.

Els objectius que hem planteig per a aconseguir amb l'elaboració del meu Treball de Fi de Grau són:

Generals:

- Integrar les bases teòriques i conceptuals del joc.
- Investigar el significat de la filosofia 3/18.
- Aprendre com s'ha de situar el docent davant del nen.
- Conèixer què és el que saben les famílies.

Específics:

- Prendre consciència de la importància i els beneficis del joc i concretament el joc de pensar a la primera infància i donar-los a conèixer als altres.
- Conèixer el desenvolupament del joc mitjançant les diferents teories establertes al llarg del temps.
- Ampliar el coneixement del desenvolupament del joc a l'escola com a element dinamitzador del desenvolupament dels nens per millorar la seva autoestima, reflexionant amb el llibre "Tot pensant".
- Investigar sobre les opinions dels pares i mares dels nens que realitzen filosofia 3/18 a les aules d'infantil mitjan entrevistes.
- Conèixer la figura de l'adult quant al joc de pensar.

4. Marc teòric

Per a què aquest treball parteixi d'una base sòlida és necessari concretar quina és la fonamentació d'aquest i és en aquest punt on s'especificarà amb l'ajuda de diferents apartats, la definició d'alguns conceptes, la menció d'alguns autors de referència i els seus estudis que amb contribuït i ajudat a conèixer millor la infància i que han influenciat en la formació de l'Educació Infantil.

➤ Aquest marc teòric l'he dividit en dos grans temes d'estudi:

4. 1. El joc: referent a aquest tema s'explicaran els següents apartats:

4.1.1. Un recull de les idees de autors més significatius. Clàssics, Moderns , Pedagògiques i Psicològiques.

4.1.2. La importància del joc pel desenvolupament de l'infant.

4.2. La filosofia 3/18: referent a aquest tema s'exposaran les següents qüestions:

4.2.1. Què és la filosofia 3/18. Autor.

4.2.2. Treball del docent.

4.2.3. Com es treballa la Filosofia 3/18.

4.1 El joc

4.1.1. Definicions de Joc (idees clàssiques, modernes, pedagògiques, psicològiques).

El joc sempre ha sigut des de l' antiguitat un eix fonamental al voltant del qual s'ha format la personalitat dels infants que han format les societats.

Per entendre una mica millor la definició s'exposaran diverses definicions que es donen tradicionalment sobre el joc:

- Els investigadors es refereixen etimològicament a la paraula joc procedent de dos vocables en llatí : "iocum i ludus-ludere" els dos fan referència a broma, diversió i es sol utilitzar indistintament junt l'expressió activitat lúdica.
- A l'enciclopèdia Catalana troben la definició de joc com: "Activitat física o mental que té com a principal fi la diversió o entreteniment del qui l'executa".
- UNICEF: El joc és indispensable pel creixement psíquic, intel·lectual i social del nen; és una necessitat pel seu desenvolupament.
- Hem de recordar el reconeixement que es fa a *La Convenció dels Drets del Nen(1989)* es reconeix "el derecho del niño al juego, el derecho del niño al descanso y al esparcimiento".

---

¹Artículo 31

- **Teories clàssiques:**

²Huijnga(1972) *Homoludens* , és la primera obra en conceptualitzar el joc “(...)nosotros jugamos y sabemos que jugamos; somos por tanto, algo más que meros seres de razón, puesto que el juego es irracional”(Huizinga, 1972:15). Huizinga manifesta que el joc ha estat present durant tota la història de la Humanitat, els nens de totes les cultures i totes les èpoques han jugat. Però assenyala que des de el punt de vista antropològic cultural, el joc manifesta unes característiques diferents en funció del context cultural. La cultura té una influència directa sobre el joc perquè depèn de la consideració que facin de la infància i el paper que tingui dins de la societat, el medi social de la cultura, etc. repercuteix directament a la consideració del joc. En definitiva el joc és una manera d'assimilar la cultura i de conèixer el món que ens rodeja i on el nen ha d'aprendre a viure. "Todo juego significa algo" .(Huizinga, 1972, p 12.)

- **Teories modernes:**

- Freud(1988), a “Más allá del principio del placer (1920)”, descriu la teoria sobre el mecanisme psicològic de jugar a jocs d'absència i presència són jocs que es caracteritzen quan està establerta una relació de joc, amb l'adult, construeix per a que el nen senti el plaer de destruir.

Per a Freud el joc simbòlic ajuda al nen a elaborar la separació sense conflicte. D'aquesta manera el nen domina les seves angoixes enfront la separació de la seva mare sense que tingui por. Vincula el joc a l'instint de plaer.

- La proposta de Piaget (1977) aborda el joc com un element de desenvolupament, ens apropa al coneixement del joc i ens fa pensar en la infància en diferents nivells. La teoria psicogenètica de Piaget estudia i demostra la rellevància del joc a l'Educació Infantil. Aquesta teoria es caracteritza per l'estudi dels esquemes d'acció perquè el nen va construït el seu coneixement a mesura que

---

1. Los Estados Partes reconocen el derecho del niño al descanso y el esparcimiento, al juego y a las actividades recreativas propias de su edad y a participar libremente en la vida cultural y en las artes.
2. Los Estados Partes respetarán y promoverán el derecho del niño a participar plenamente en la vida cultural y artística y propiciarán oportunidades apropiadas, en condiciones de igualdad, de participar en la vida cultural, artística, recreativa y de esparcimiento..

² Informació recuperada de : Enriz, N. (2011). Antropología y juego: apuntes para la reflexión. *Cuadernos de antropología social*, (34), 93-114.

va modificant els seus esquemes ajudat per l'assimilació i l'acomodació de la nova informació que va rebent.

³Jean Piaget (citat per Howard Gardner, 1997) al seu llibre "Arte, mente y cerebro" és un dels autors que van donar més informació sobre què és el que saben els nens, com adquireixen el coneixement, què és el que poden aprendre i què està fora de les seves possibilitats de comprensió en diferents etapes del seu desenvolupament (p 31). Aquest autor estableix diferents períodes que a continuació descrivim:

1. Període senso motriu,(des del naixement fins els 18 mesos) coneixement pràctic, representacional. A aquestes etapes tenim la imitació motòrica i el joc sensorial. El coneixement s'adquireix per mitjà d'experiències sensorial i motrius. Es creen una sèrie de relacions entre l'objecte i el nen, donen pas a la manipulació de l'objecte, experimentació de posicions, canvi de postures corporals, identificar i distingir les qualitats.
2. Període pre-operatori,(2-7anys) l'infant transforma les imatges estàtiques a imatges actives. Comença a formar conceptes i símbols com el llenguatge per comunicar-se. Encara és egocèntric i no diferencia la fantasia de la realitat.
3. De operacions concretes (7-12 anys), el pensament del nen és lògic, flexible i objectiu, compren els conceptes d'espai-temps i distingeix al fantasia de la realitat.
4. De operacions formals(dels 12 en endavant) on els nens presenta habilitats per utilitzar conceptes abstractes, és realista.

➤ Vigostky(2003) ens fa pensar sobre la imaginació de la infància, ens diu que l'activitat dels nens i nenes està orientada cap als objectes, al món exterior, ubica l'estadi sensitiu motor(1-3 anys) i l'estadi projectiu(3-6anys), moment vital de la interacció social pel desenvolupament i on es consolida la personalitat.

Per a ⁴Vigotsky, el joc estimula el desenvolupament de les funcions psicològiques superiors i està en l'origen de la imaginació i la creativitat. A la seva teoria de la zona de desenvolupament pròxim, assenyala que el joc és un factor que fa que es desenvolupi l'infant, per què genera una zona de desenvolupament potencial.

---

³ Informació recuperada de <https://scholar.google.es/scholar?hl=es&q=gardner&btnG=&lr=>

⁴ Vigotsky, L. S. (1979). *El desarrollo de los procesos psicológicos superiores* (pp. 159-178). M. Cole (Ed.). Barcelona: Crítica.

En aquesta teoria també afirma que el nen té una capacitat de crear una situació imaginària, de desenvolupar el pensament abstracte, diu que el joc estimula el desenvolupament de les funcions psicològiques superiors i que l'origen és la creativitat i la imaginació, o sigui que quan el nen juga està sempre per damunt de la seva edat real.

- **Teories pedagògiques:**

- ⁵Celestin Freinet(1896) la seva obra es basa en una pedagogia activa, s'esforça per difondre que l'escola té un esperit de joc, d'entusiasme, de descoberta i creativitat.

Aquest autor desenvolupa propostes educatives per a l'escola, en torn al llenguatge, a partir de l'expressió lliure dels nens. Es tracta de la necessitat física i psicològica de sortir de l'aula i anar fora, a l'entorn del camp. Les seves tècniques afavoreixen un aprenentatge reflexiu dels nens. Criticava el llibre de text com element únic d'aprenentatge.

- Les germanes Rosa i Carolina Agazzi basen el seu mètode en respectar escrupolosament la llibertat, espontaneïtat de l'infant mitjançant el treball independent i la presentació de continguts amb activitats lúdiques. Treballen amb materials reutilitzats.

Totes aquestes activitats preparen al nen per la vida futura i el joc per racons és fonamental a la seva metodologia.

- Maria Montessori(1870-1952) agafa les idees de la filosofia positiva de Fröbel, de l'amor als infants i el treball per mig del joc, que facilita l'evolució psicològica. El principal objectiu de Montessori era que el nen desenvolupi al màxim les seves possibilitats dins d'un ambient estructurat, que sigui atractiu i motivador, que el nen aprengui fent les coses.

- **Teories psicològiques**

- Melanie Klein a "Principios psicológicos del análisis infantil (1926)", descobreix la importància del joc per que hi hagi comunicació entre el nen i el terapeuta.

---

⁵ C. Freinet , "*Los métodos naturales de la pedagogía moderna*", Paris, edicions Bourrelhier, 1956.

- Robert Caillois "*Les jeux et les homes*" fa una classificació universal del joc a partir de les definicions proposades per ⁶Huizinga com són que el joc és lliure, en un temps i un espai prefixats, on el seu desenvolupament no es pot determinar.
- Brunner (1984) explica amb les seves investigacions realitzades a grups de jocs, que el joc és molt més enriquidor i prolongat si es juga acompanyat d'una parella o grups més amplis de nens.
Per aquest autor segon fa referència Prieto i Medina(2005), el joc és un medi ideal de socialitzar que permet l'adopció de valors de la cultura i rols de la societat adulta, també és un medi per millorar la intel·ligència i un factor important que facilita l'adquisició del llenguatge.
- Garaigorbil(1990,pag 27) "es la actividad por excelencia de la infancia, y una necesidad vital, porque en el niño que no juega, algo anda mal". Per a aquesta autora el joc és una eina indispensable per conèixer el comportament de l'infant.

Com a conclusió global de totes les opinions d'aquests autors podem dir que el joc té molt a veure amb el desenvolupament psicomotor, cognitiu, social i afectiu de la personalitat dels infants.

Des de el punt de vista de la psicomotricitat, el nen desenvolupa per mitjà del joc el control i coneixement de l'esquema corporal i de la coordinació dels moviments quan juga, a més que desenvolupa els seus múscles i cervell.

A nivell cognitiu, el joc és una eina per el desenvolupament del pensament i els nivells d'abstracció per estimular la memòria, el raonament lògic, l'atenció, la imaginació, fantasia, la creativitat i el llenguatge verbal.

En quant al desenvolupament social el joc, ajuda molt a passar de l'egocentrisme al coneixement de l'altre, sent beneficis per el coneixement de les normes de convivència, el respecte als demés i la descoberta de la vida en societat, el desenvolupament moral dels valors, diàleg, igualtat i solidaritat.

---

⁶ "El juego es una acción o una actividad voluntaria, realizada en ciertos límites fijados de tiempo y lugar, según una regla libremente aceptada pero completamente imperiosa y provista de un fin en sí.."en J. Huizinga *Homo Ludens* Proeve eener bepaling van het spel-element der cultuur. Haarlem, 1938. Traduït al espanyol amb el títol: *Homo ludens*, por E. Imaz, Buenos Aires, Emece, 1957. Informació recuperada de : unesdoc.unesco.org/images/0013/001340/134047so.pdf

I per últim, quant al desenvolupament afectiu emocional, l'infant mig el joc aconsegueix expressar els seus sentiments i emocions, l'empatia, la resolució de conflictes, deixa sortir la seva energia interior i va construint una imatge ajustada i positiva de si mateix, això afectarà d'una manera directa al seu futur equilibri emocional.

4.1.2. La importància del joc al desenvolupament de l'infant.

⁷Els infants d'ençà que neixen troben la manera de jugar amb ells mateixos amb els adults i el món que els envolta, exploren, proven, miren, i busquen una mirada que els hi doni seguretat i confiança.

És freqüent escoltar a adults dir als nens, que deixin de fer ximpleries (quan estan jugant a alguna cosa), sense adonar-se que el que fa l'infant és beneficiós pel seu desenvolupament.

Per això hem de tenir una mirada cap a la infància, escoltar-los, fer un canvi de mirada i de mentalitat cap als nens que són creadors del seu propi aprenentatge i això s'aconsegueix jugant.

Al llibre ⁸*Com escoltar els infants?* "ajudat molt a tenir una mirada cap als nens i les seves necessitats.

"Hem de respectar els temps d'acció i de pensaments dels infants, i també les seves pauses i les seves indecisions".

" Hem d'ajudar els infants a exposar amb claredat les seves hipòtesis, sense posar-les per sota de les dels companys, sense por d'equivocar-se, per donar validesa a les pròpies idees. Loris Malaguzzi. Altimir, D.(2012) *Com escoltar als infants?* Temes d'infància p.24. 2012.

Tant a la vida quotidiana com a les escoles el joc ofereix moltes ocasions d'aprenentatge, el nen explora el món que l'envolta. Quan els nens juguen no s'adonen que estan aprenent i són els adults, els mestres els qui han de propiciar els espais per crear l'aprenentatge i així es facilita el desenvolupament psicomotriu, cognitiu, afectiu i social.

---

⁷ Aquesta afirmació és una reflexió que he fet perquè tinc ple coneixement d'això, ja que són uns quants infants petits els que hi he dedicat moltes hores de la meua vida, observant-los, escoltant-los i gaudint amb ells.

⁸"Com escoltar els infants?", és un recull de situacions quotidianes de l'escola que ens apropa a dos aspectes bàsics de la pedagogia reggiana com són l'escolta i la documentació.

Quant al desenvolupament psicomotriu, Garaigordobil (2005b, p14) ...”descubrimiento de sensaciones nuevas, coordinacion de los movimientos de su cuerpo, que se toman progresivamente más precisos y eficaces, desarrollo de su capacidad perceptiva, (percepción viso-espacial, auditiva, rítmico tempora...)

El joc té molt a veure quant al desenvolupament motor i perceptiu, potencia la psicomotricitat i ajuda als nens a tenir desenvolupats els sentits.

Quant al desenvolupament cognitiu, Garaigordobil(2005b) ens explica que el joc i la capacitat intel·lectual estan molt unides ja que són un instrument que ens ajuda a desenvolupar la capacitat del pensament, que igualment és un estímul per reforçar la memòria i que ajuda a mantenir l'atenció, la imaginació i la fantasia.

Referent al desenvolupament afectiu mitjançant el joc l'infant pot expressar sentiments lliurement tant positius com negatius i ajuda a trobar solucions, factors que són decisius als primers anys de creixement i domini de sí mateix(Garaigordobil i Fagoaga, 2006).

Finalment, el desenvolupament social segon (Palau, 2004) per integrar-se a la societat el nen va construint la seva pròpia percepció del món que l'envolta i desenvolupa destreses que l'ajudaran a construir una identitat social.

Els infants de totes les cultures creixen i es desenvolupen jugant, Brunner (1986, p.85) diu que el joc ofereix als nens l'oportunitat inicial més important d' atrevir-se a pensar, a parlar i també a ser ells mateixos, però “tant com necessiten la solitud, necessiten també combinar les pròpies idees que tenen sols amb les idees que se'ls hi ocorren als companys...és l'essència no sol del joc, sinó també del pensament”

Segons l'autor per mitjà del joc el nen aprèn i experimenta conductes complexes sense pressió. L'autor ens explica que mitjançant la realització de l'activitat lúdica el nen desenvolupa uns aspectes importantíssims per la seva personalitat com els abans esmentats referents a desenvolupament social, afectiu, cognitiu i psicomotriu.

4.2.La Filosofia3/18.

4.2.1. Definició i autor de referència.

Matthew Lipman va ser el primer que va començar a posar en pràctica la concepció de la filosofia com una activitat i com una pràctica dialogada, primer ho va fer als estudiants de secundària(anys setanta) i després a primària(anys vuitanta i noranta) als Estats Units.

El seu programa està basat en filòsofs ⁹pragmatistes nortamericans com ¹⁰Peirce i Dewey, psicòlegs com ¹¹Piaget i Vigotsky i amb sociòlegs com ¹²G.H.Mead

“L’acte de pensar està tan lligat al llenguatge que podem sospitar amb fonament que aprendre a parlar, a pensar i a raonar són activitats estretament lligades entre si.”(M. LIPMAN. Filosofia a l’escola, p.42).

Segons Lipman la filosofia 3/18 potencia les quatre grans estratègies: escoltar, parlar, llegir i escriure. Amb aquest projecte es pretén integrar a les estratègies bàsiques aspectes de raonament i judici. Pretén reforçar la capacitat de comprensió amb la finalitat de tenir un ensenyament que prepari als nens com a futurs adults que seran i que també formi a la persona com humana i ciutadà .

L’objectiu principal del projecte és ajudar els estudiants a pensar per si mateixos i millor.

¹³Lipman (1995): «La tradició filosòfica ha treballat sempre un cos específic de conceptes que han estat considerats importants per a la vida humana o rellevants per al coneixement humà. Exemples d’aquests conceptes poden ser: justícia, veritat, bondat, bellesa, món, identitat personal, temps, amicitat, llibertat i comunitat.»

Aquest fragment ens reflexa com la filosofia amb els seus continguts i la seva metodologia permet a l’estudiant reflexionar sobre temes de la vida, com la justícia, la bondat, la bellesa, la llibertat, etc.

---

⁹ El pragmatisme és una escola filosòfica creada als Estats Units a finals del segle XIX per Charles Sanders Peirce, Jhon Dewey i Willians James. El seu concepte és que tant sol és veritat allò que funciona, en un món real i objectiu.

¹⁰ Filòsof pragmatista.

¹¹ Es basaba en aquest autor sobretot en les seves primeres novel·les que va escriure on es posava més interès en el creixement de les capacitats cognitives.

¹² Sociòleg que parlava sobre la construcció social de la intel·ligència.

¹³ Text recuperat de : GrupIREF: www.grupiref.org

Els antecedents de la “Filosofia per a nens” segons uns experts com (¹⁴M.A. Kouvou, ¹⁵E. Lecerf junt ¹⁶M.P. Cam) estan a l’any 1998 a la seu de la UNESCO a Paris on els seus objectius van començar sent:

El saber estar, els valors de la societat, el saber fer, el coneixement, l’emancipació contra l’opressió i la servitud, el desenvolupament de la capacitat d’aprendre, d’informar-se i de reflexionar per si mateix i el tenir interès i ser creatiu davant les preocupacions serioses de la vida.

Actualment aquests objectius s’han reorganitzats i són:

- Desenvolupar el pensament crític (que els nens sàpiguen tenir criteris fiables).
- Desenvolupar un pensament creatiu, que sigui imaginatiu.
- Desenvolupar un pensament acurat, que sigui sensible afectiu a les relacions.
- Desenvolupar habilitats lògiques i les de recerca, les d’organitzar la informació i traducció, per poder pensar millor.

A Espanya la persona encarregada d’introduir la “Filosofia per a nens” va ser Felix Garcia Moriyón a Madrid a mitjans dels anys vuitanta. Ha fet una gran labor per donar a conèixer l’obra i la pràctica de Lipman. És l’encarregat juntament amb l’editorial *Ediciones de la Torre*, de la traducció al espanyol de tot el material escrit per Lipman.

A Catalunya el Grup IREF (*Grup d’Innovació i Recerca per a l’Ensenyament de la Filosofia*) que coordina Irene de Puig ha desenvolupat al llarg de més de trenta anys dos importants currículums filosòfics: el *Projecte de Filosofia 3/18*(que és el que ens interessa en aquesta investigació) i el *Projecte Noria*.

“...La ¹⁷filosofia 3/18 és un projecte educatiu nascut a Catalunya l’any 1987 que té com a referent el currículum educatiu Philosophy for Children, una proposta educativa creada a Nova Jersey a finals dels anys seixanta pel filòsof Mattheu Lipman.

La proposta de Filosofia 3/18 té com a finalitat reforçar les habilitats del pensament a l’escola en l’educació infantil, primària i secundària, amb l’objectiu de formar ciutadans que pensin i parlin raonablement, elements essencials per a la participació democràtica....”

---

¹⁴ M. Abel Kouvouama, professor de Filosofia i Antropologia. Universitat de Marien Ngouabi de Brazzaville (Congo).

¹⁵ Eric Lecerf, director de programa. Escola Internacional de Filosofia (França).

¹⁶ M. Philip Cam, professor. Universitat de New South Wales (Austràlia)

¹⁷ Definició estreta del llibre *Tot pensant*, p. 9

A la presentació d'aquest llibre(*Tot pensant*), ens descriu clarament què és la filosofia 3/18, he de dir que havia sentit parlar d'aquesta metodologia però fins que no vaig realitzar el Pràcticum II no vaig ser conscient de la importància que tenia a la vida dels més petits aquesta matèria.

Tanmateix és important pels infants com pels mestres, ja que sense la seva aportació quant a il·lució, motivació i ganes de fer les coses bé i amb sentit no seria possible portar a la pràctica moltes de les sessions que s'han realitzat any darrera any de les seves vides com a mestres a les escoles, per que fa a les que jo vaig viure al col·legi L'Urgell de Sant Josep de sa Talaia, em van deixar molt il·lusionada en quant a una nova manera de guiar als infants.

4.2.2.El treball del docent

La tasca de l'adult en aquest tipus de metodologia i segons la meva experiència a les sessions durant el Practicum II la podem definir com:

- D'ajuda a l'infant a esdevenir un ser més atent al discurs, més raonable i reflexiu, ensenyar-lo a pensar, per a què sigui una persona amb criteri, que sigui autònom i pensi per ell mateix i trobi raons per a les seves pròpies creences.
- Guiarà i facilitarà però no serà una autoritat. Els nens han de seguir el seu propi procediment de recerca que els permeti pensar individualment i col·lectivament.
- S'ha d'aprofitar la situació d'observar i conèixer millor els nens, estimular les distintes accions. L'adult en el desenvolupament del joc té una bona ocasió per incidir en el que Vigotski(1979) va denominar “zona de desenvolupament pròxim”.
- L'adult ha de permetre l'aprenentatge per descoberta del joc i acció i serà un guia dels seus alumnes.
- L'aprenentatge significatiu, proposat per Ausbel en situacions de “jugar a pensar”, serà molt positiu.
- Per incentivar la capacitat de pensar en infants qualsevol situació escolar és bona per reflexionar, a infantil hi ha moltes ocasions d'admiració, de dubte o d'inquietud. S'han d'aprofitar les preguntes i les curiositats que tenen els nens per fer-los reflexionar i investigar en coses que els interessa.
- La motivació a educació serà un eix molt important com diu Navarrete (2009, p.2) “...es el interès que tiene el alumno por su propio aprendizaje o por las actividades que le conducen a el”. El procés d'aprenentatge ve determinat pel

grau de motivació que tinguin els nens i a la vegada estaran motivats si el grau d'activitats que es proposen interessin als nens i a infantil el centre d'interès s'aconseguirà a través dels jocs.

- El mestre ha de motivar als seus alumnes per a què tinguin un vincle entre lo que aprèn i els coneixements que ja té l'alumne i el moment del joc és un medi ideal per fer-lo.
- El paper del mestre ha de deixar fluir la reflexió filosòfica, ha de potenciar les ganes de pensar, ha de provocar preguntes més que donar respostes.
- El mestre ha de ser conductor, mediador, ha de saber quan cal intervenir i quan no, quines habilitats ha de potenciar en un nen, o en un grup i ajuda a descobrir el que és lògic dels diferents punts de vista dels nens.
- La tècnica educativa del modelatge consisteix que el mestre ha de mostrar com i per què fa les coses, els nens així entenen que les coses es fan per alguna raó, que es pot decidir per diferents opinions.
(...”les mares i els pares, són models. Mostren amb el seu exemple com es pot actuar i els nens sovint actuen igual. Això vol dir que els nens interioritzen les formes de conducta dels adults”.(M.LIPMAN.*Philosophy goes to school*, p. 319).
- El mestre ha de ser molt clar, precís i explícit amb el llenguatge. A aquestes edats les explicacions dels nens poden ser molt generals però a poc a poc sota la supervisió del mestre els nens aniran agafant més vocabulari per a què el seu vocabulari i pensament sigui més precisos.
- El mestre ha de procurar l'atenció de la majoria del grup i si no és així ha de trobar nous recursos per mantenir-la.
- L'adult ha d'intentar que els nens es facin preguntes i que les intentin respondre per ells mateixos, que trobin una solució als seus dubtes.

4.2.3. Com es treballa la filosofia 3/18.

El joc infantil està molt present al desenvolupament del nen, per això el joc és un recurs metodològic importantíssim que els mestres han d'aprofitar a les sessions de filosofia 3/18, una forma de treballar a l'escola aprofitant la situació lúdica que ens regala el joc.

“Un infant que ha millorat la capacitat de pensar no sols és un infant que s'ha fet gran, sinó que és un infant que ha augmentat la seva capacitat de créixer.”(M.LIPMAN.*Filosofia a l'escola*, p.40).

¹⁸Matthew Lipman en tot el currículum Philosophy for Children per promoure la reflexió i estimular la capacitat de pensar fa servir una proposta a través de les habilitats de pensament. A la vegada les habilitats del pensament les divideix en quatre blocs, que són:

- Habilitats de recerca: són les que informen sobre el món com per exemple: Formular hipòtesis, reconèixer evidències, observar, formular qüestions, descriure, narrar, descobrir alternatives, verificar, predir, fer estimacions i mesurar, buscar alternatives, seleccionar possibilitats, fer consideracions rellevants.
- Habilitats de conceptualització: són les que exercitem quan interioritzem els coneixements i els posem nom com: exemplificar i contraexemplificar, fer connexions, relacionar, fer distincions, establir diferències, formular qüestions, formular conceptes precisos, classificar, clarificar, definir, seriar, reconèixer mots vagues i ambigus, tolerar o evitar ambigüitats.
- Habilitats de raonament: són les que serveixen per ampliar el coneixement amb el sol ús de la raó. Algunes habilitats de raonament són justificar hipòtesis, fer inferències, aplicar regles, generalitzar, universalitzar, buscar i donar raons, argumentar, reconèixer consistències i contradiccions, reconèixer consideracions pertinents, establir relacions de causa i efecte, entre part i tot i entre fins i mitjans, identificar i usar criteris, reconèixer supòsits, etc.
- Habilitats de traducció: són els que serveixen per explicitar, aplicar o formular el resultat del coneixement. Algunes habilitats de traducció són reformular, transformar, explicitar, interpretar, relacionar, connectar, improvisar, considerar diferents perspectives, passar de l'oralitat al text escrit i al revés, del dibuix a l'oralitat, del ritme al ball, etc.(de Puig i Sàtiro, 2000, p33-34)

Aquestes habilitats s'han de tractar des de totes les àrees, s'han d'intentar potenciar i interioritzar a través del diàleg.

Per escollir habilitats s'han de tenir en compte les més bàsiques, les més fonamentals com són comparar, seriar, argumentar i esbrinar.

---

¹⁸ Informació estreta de: De Puig, Irene.y Sàtiro, A. (2000). *Tot pensant. Recursos per a l'educació infantil*. Vic. Eumo

S'han de prioritzar les que són més adequades en l'educació infantil com per exemple, comparar, imaginar i posar exemples, etc.

Les activitats proposades contenen tres grans temes, l'art, els contes i els jocs i els continguts treballats com a nucli central seran el llenguatge, el món i la identitat.

Per començar aquesta activitat s'ha de programar com a mínim dos cops a la setmana per ajudar a crear una rutina i un hàbit de pensar (al col·legi que vaig fer les pràctiques eren el dimarts i dijous), per atendre millor als infants es realitzava amb la meitat del grup classe i una mestra, per tant eren uns dotze nens, hem de dir que al llibre que ens serveix de guia sobre la filosofia 3/18 ens aconsella entre 15 o 20 nens i dos mestres.

L'espai i l'ambient és una qüestió que s'ha de tenir en compte, ha de ser un ambient afectiu i relaxat per invitar als nens a participar i seria ideal sortir de la classe i anar a un altre lloc fora de l'aula; a les sessions on jo he participat aquesta qüestió jo no l'he viscuda, ja que totes les sessions s'han realitzat dins la classe.

Uns dels punts que ens explica el llibre és la situació física del grup a l'aula, que s'han de veure les cares en cercle i el mestre forma part d'ell. Asseguts a l'estora i que tothom es vegi les cares això sí que ho he viscut.

El primer pas que s'ha de recordar per jugar a pensar és recordar o les normes del joc perquè les interioritzin i té com a finalitat la socialització dels nens i una disciplina del joc.

Les normes es recorden de forma divertida parlant-les, dibuixant-les o amb fotografies, jo les vaig viure de manera molt divertida perquè els nens les tenien totalment interioritzades i se les sabien totes, eren molt emocionats per mostrar que les sabien. Algunes normes segon el llibre "Tot pensant"(p57):

- 1- Quan vulguis parlar, aixeca la mà.
- 2- No parlis mentre parla un altre nen o nena.
- 3- Parla clar i alt perquè et puguin entendre.
- 4- Pensa el que vols dir abans de demanar la paraula.
- 5- Escolta els teus companys amb atenció.
- 6- Tracta bé els altres nens i nenes.
- 7- Fes preguntes.

El llibre també explica que es poden utilitzar altres recursos per buscar un fil conductor per iniciar les tasques d'aquesta activitat, com per exemple una titella, un personatge o història, en el meu cas hi havia un ninot per començar l'activitat, "la marieta Joanina" que era la que anava contant-nos una història. Els contes que ens contava la Joanina eren:

"En Patufet", "Sací Pereré", "L'Aladí i la llàntia meravellosa", "La gallina Lina", "L'Aneguet lleig" i "La bella dorment".

5. Metodologia

5.1. Disseny i desenvolupament de la proposta.

Per a l'elaboració del document no tenia clar com ho podria fer, sabia que volia donar a conèixer a la gent (sobretot a les famílies) de la importància de jugar i pensar a les escoles, però quan vaig començar a indagar vaig adonar-me que aquesta metodologia era molt desconeguda entre les famílies, a més al Practicum II havia vist com les mestres treballaven la Filosofia 3/18 i vaig quedar meravellada, i per això va sorgir la idea de joc i Filosofia 3/18.

La idea principal estava clara: Què era el joc i la Filosofia 3/18, i com la puc fer servir per als meus propòsits, necessitava conèixer què era el que coneixen les famílies i com es treballava a l'escola.

L'elaboració d'un primer guió va ser una mica difícil, ja que anava perduda i el joc és un tema molt ampli i hi ha molta informació a les xarxes, però amb l'ajuda de la meva tutora de TFG, Catalina Cardona, vaig anar a poc a poc refent el meu esquema de treball.

Una vegada definit el tema a investigar i, partint d'aquí s'ha organitzat una revisió de bibliografia i de llibres al voltant dels temes referents al joc i a la filosofia 3/18 i com a referent el llibre "Tot pensant", la resta de llibres són un recull que dispo de la meva biblioteca particular que he anat adquirint al llarg dels últims deu anys de la meua vida.

Per la recerca de material bibliogràfic he utilitzat la xarxa a partir de recerques a Google i Google Acadèmic, amb la temàtica d'investigació referents o experiències de docents a les escoles. La majoria d'aquestes recerques i llibres fan referència a l'escola, els sistemes d'educació i el tracte als infants.

El fet que avui en dia tot estigui informatitzat m'ha ajudat a tenir molta informació a la mà, he aprofitat les recomanacions que hi havien al moodle sobre el recurs referits a REDINET, ERIC, WEB OF SCIENCE, MENDELEY i els Serveis de la Biblioteca de la Seu Univerisitària de la UIB a Eivissa que disposa d'una àmplia varietat d'informació, molt organitzada i actualitzada.

També he visionat programes de televisió com “Mestres” que m'han ajudat a comprovar com es treballa a diferents escoles de Catalunya la filosofia 3/18 .

A més, la investigació estarà orientada a conèixer quina és la visió de les famílies per mitjà d'entrevistes a mares i pares del col·legi L'Urgell, i pares i mares d'un col·legi concertat, així podem trobar doncs:

- Unes entrevistes als pares.
- Els instruments de recerca de dades.
- El procés que s'ha portat a terme.
- I finalment les limitacions de la investigació. Aquí mateix es dedica un punt per conèixer quins han set els resultats de les entrevistes fetes a les famílies, deixant pas a les conclusions d'aquestes.

Tipus de investigació

Per portar a terme aquesta investigació, m'he basat en una metodologia qualitativa¹⁹ tal com és entesa per Sandín(2003) com una “*actividad sistemática orientada a la comprensión en profundidad de fenómenos educativos y sociales, a la transformación de prácticas y escenarios socioeducativos, a la toma de decisiones y también hacia el descubrimiento y desarrollo de un cuerpo organizado de conocimiento*”. (p. 123)

A partir d'aquesta metodologia es dona cobertura a la subjectivitat i a la implicació personal, per mitjà d'estratègies de recollida de dades, com l'observació, o l'entrevista.

El mètode d'investigació que més s'adapta al meu treball és l'entrevista semi-estructurada perquè possibilita l'elaboració de preguntes obertes que em permeten tenir un coneixement profund de la realitat que més m' interessa, per a la seva posterior anàlisi, una vegada agafada tota la informació.

---

¹⁹ Investigació qualitativa: Tipus de mètode d'investigació de base lingüístic, entrevistes obertes, grups de discussió o tècniques d'observació participant. La investigació qualitativa recull discursos dels subjectes, per a procedir després a la seva interpretació. Recuperat de:
https://issuu.com/ivalua/docs/guia_practica08_avaluacio

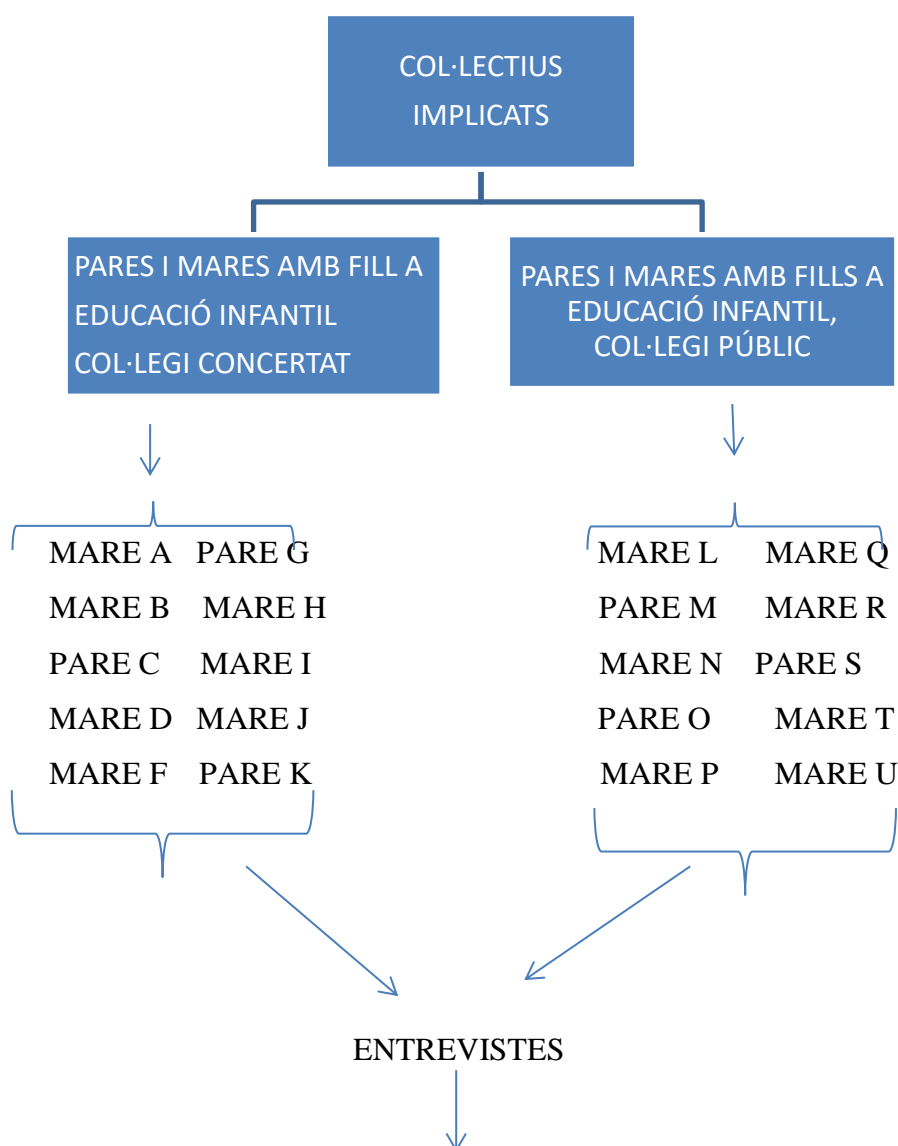
Per conèixer i analitzar la importància que té el joc i la Filosofia 3/18 a les escoles actuals, he escollit dos col·lectius per portar a terme aquest treball.

Per concretar, es tracta de vint entrevistes: deu a pares d'alumnes que van a un col·legi concertat i deu a pares de nens que van a un col·legi públic. Totes les famílies tenen fills d'edats compreses entre els tres i sis anys.

El motiu d'elegir diferents àmbits educatius ens ajuda a contrastar i verificar si hi ha cap tipus de convergència o similitud entre ells o per el contrari, si hi ha divergències entre les percepcions i opinions de les persones entrevistades sobre la contribució del joc i la filosofia 3/18 al procés formatiu dels seus fills a educació infantil.

Mostra.

A continuació presento un esquema corresponent al treball de camp:

ANÀLISI DE DADES

↓ CONCLUSIONS

Font: elaboració pròpia.

Per poder realitzar aquesta investigació s'han seleccionat unes petites mostres de l'illa d'Eivissa. Com que l'objectiu d'aquestes entrevistes són conèixer quines són les experiències i què és el que pensen les diferents famílies sobre el tema escollit, les mostres s'han dividit en dos grups, deu famílies formaran el grup que van a escola pública i un altre grup de deu mares i pares el formaran les famílies que van a un centre concertat.

Taula 1. Mostra de les persones seleccionades per fer les entrevistes.

Persones entrevista-des	Edat	Titulació	Número de fills	Edat	Centre concertat	Centre públic
A	35	MARE EDUCADORA	1	5	SI	
B	37	MARE A CASA	2	3 i 7	SI	
C	32	PARE TAXISTA	2	5 i 3	SI	
D	40	MARE ADMINISTRATIVA	1	5	SI	
E	45	MARE FARMACEUTICA	3	7, 5 i 1	SI	
F	34	COMERCIAL	1	5	SI	
G	32	FUNCIONARIA	2	3 i 7	SI	
H	37	DEPENDENTA	2	4 i 6	SI	
I	35	MESTRA	1	5	SI	
J	31	EDUCADORA	1	5	SI	
K	39	NETEJADORA	3	3, 7 i 8		SI
L	35	AGRICULTOR	3	6, 8 i 9		SI
M	40	FUNCIONARI	2	5 i 1		SI

N	41	FUNCIÓNARIA	2	4 i 8		SI
Ñ	37	MARE A CASA	1	3		SI
O	36	ADMINISTRATIVA	1	3		SI
P	39	EDUCADORA	2	1 i 4		SI
Q	34	DEPENDENTA	1	4		SI
R	32	CUINER	1	4		SI
S	35	BANCA	2	3 i 7		SI

Font: elaboració pròpia.

Amb aquestes entrevistes vull fer una comparativa sobre que és el que pensen les famílies i quin coneixement tenen del nostre tema en qüestió i si creuen que es suficient informació la que donen al centre escolar dels seus fills.

Instruments de recollida de dades.

Per dur a terme les entrevistes he hagut d'aprofitar les estratègies que disposava com són per exemple, que faig feina a l'escola matinerà del Col·legi L'Urgell, i he tingut contacta amb diferents mares i pares del Centre. Primer de tot vaig demanar permís al Centre i vaig presentar les meves intencions a la Cap d'Estudis que m'ha va donar el vist i plau. Després, vaig parlar amb els entrevistats preguntant-los si voldrien participar en una investigació que estava portant a terme, encara que molts m'ha deien que no tenien temps perquè anaven a fer feina, vaig trobar persones que molt amablement m'ha van ajudar i em van dedicar una mica del seu temps, vaig anar concretant un dia amb cada persona al mateix centre educatiu, aprofitant que havien de venir a les activitats extraescolars dels seus fills.

També vaig aprofitar que faig feina a un Centre Infantil privat i les famílies que vénen a recollir als nens eren mares i pares que tenen un altre nen a l'Escola Concertada Nostra Santíssima Trinitat.

Una vegada estava davant de la persona que entrevistava li comentava una altra volta en què consistia l'entrevista, les tranquil·litzava per a què no estiguessin nervioses i els deia que era totalment anònima, jo per no comprometre a les famílies en res, ja havia pensat el no posar els noms de les persones entrevistades.

Les preguntes de les entrevistes eren obertes i els entrevistats podien contestar obertament, però jo ja vaig tenir en compte que les hauria de reconduir en qualcú moment per tal de no estendre-les molt.

Havia pensat a posar un temps de durada, però a mesura que feia les entrevistes i jo tenia més confiança i pràctica aquestes eren més fluides i la durada era més curta.

Vaig necessitar triar com recollir tota la informació; vaig agafar la presa de notes manuals, ja que sempre m'ha agradat molt agafar apunts, encara que algunes entrevistes les van omplir els entrevistats mateixos perquè necessitaven més temps per contestar. Vaig tenir l'opció de gravar les converses, però a la fi vaig desistir perquè sentia que era una mica intimidatori per les persones entrevistades.

Limitacions de la investigació

A continuació, com a tots els treballs hi ha limitacions i manques amb l'estudi dels treballs doncs, expresso i explico els que he tingut per a realitzar aquesta investigació:

Per una banda, aquest estudi té un nombre de mostres reduït i no és suficient per demostrar aquesta tesi, en part per la dificultat de fer més entrevistes a causa de la manca de temps real, tant de l'entrevistadora com dels entrevistats.

Per altra banda, tota la meva investigació s'ha intentat fer el millor possible, amb tota la dedicació que he pogut tenir, encara la manca de temps del que dispo i també pel poc temps en el qual aquest Treball de Fi de Grau s'ha d'entregar, per ser una convocatòria anticipada.

Per finalitzar, la poca experiència que he tingut fent treballs d'investigació, ha significat que aquest treball sigui un intent o aproximació a una investigació.

Resultats de les dades a les entrevistes.

Aquestes són les qüestions que vaig plantejar als entrevistats:

- 1. Què penses que és la Filosofia 3/18?**
- 2. Creus que s'ha de jugar i fer Filosofia 3/18?**
- 3. Creus que la Filosofia és important a l'escola i quina valoració li donaries?**
- 4. Creus que la Filosofia aporta socialització als infants?**
- 5. Temps que creuen adequat per fer Filosofia?**
- 6. Coneixen què es fa a la sessió de Filosofia 3/18?**
- 7. Coneixes quina és l'aportació de la filosofia 3/18 al desenvolupament integral dels nens?**
- 8. Creus que tens informació a prou sobre aquest tema?**

9. T'agradaria conèixer què és el que fan a les sessions de Filosofia per mitjà de documentació amb tríptics, plafons o fotografies?

Una de les finalitats de tota aquesta investigació és analitzar la informació de les entrevistes i contrastar totes les opinions dels participants per extreure conclusions positives o no sobre el tema a tractar en aquesta investigació.

Començarem per els pares i mares amb fills amb edat infantil d'un centre públic, on a la primera pregunta referida a què pensa que és la Filosofia 3/18, els participants(K,L,M , N, S) van respondre que coneixien alguna cosa perquè tenen altres fills escolaritzats i els sonava el tema però que només els sonava, no sabien explicar res.

Per contrarestar la mare entrevistada(P) educadora de professió em va contestar: *que es una metodologia, una manera de trabajar que tiene como objetivo reforzar las habilidades del pensamiento de los niños.*

Referent a aquesta primera pregunta els pares del col·legi concertat, la majoria d'ells em van respondre que no tenien coneixement que els seus fills fessin filosofia a les classes, el pare(C) em va respondre: *que era raro lo de fer filosofia 3/18*, només la mare(A) i (J) em van contestar que si coneixien que havia una metodologia que es deia filosofia 3/18, però que no sabien ben bé com anava, i que els seus petits no la feien.

A la pregunta, referida a si creuen que s'ha de jugar i fer Filosofia 3/18, els pares(M,N,Ñ,O,P,S) del col·legi públic van contestar que si que s'ha de fer, perquè pensen que si ho fan a l'escola és perquè és bo pels infants. La mare(P) va respondre: *creo que sí, es realmente importante que propongamos a nuestros hijos juegos donde tengan que pensar, razonar, etc.que escuchen nuestras opiniones y vayan formando las suyas propias.* Els pares (Q,R) no ho tenien clar això de fer filosofia amb nens tant petits.

Aquesta mateixa pregunta feta als pares del col·legi concertat va tenir diferents variants, la d'uns com el pare(F) que pensen que: *la paraula filosofia és un concepte diferent i que no té res a veure amb el joc* i els pares (A,B,C,D,E.G,H, I, J)que pensen que si això ajuda als nens, doncs que molt bé. Mare (I) : *que sí, que és una metodologia innovadora i que ajuda molt a pensar als nens.*

Quan hem preguntat si creien que la filosofia era important a l'escola i la valoració que l'hi donarien, els pares de l'escola pública han contestat la majoria que sí era

important i la valoració estava per damunt del cinc, la mare(K) ha contestat: *que pensava que hi havia més coses importants abans que la filosofia i li donava un quatre.*

Les respostes dels pares del col·legi concertat van estar molt igualades ja que nou dels deu participants pensaven que no era una assignatura molt important a l'escola i les valoracions eren de cinc sobre deu.

A la pregunta de si creus que la filosofia aporta socialització, els pares del col·legi públic, contesten d'una manera positiva, mare(P): *cualquier juego que esté bien estructurado aporta socialización.*

Al col·legi concertat la majoria dels pares no saben si aporta socialització o no.

La majoria dels pares entrevistats tant del col·legi públic com el concertat no poden contestar a la pregunta de quan temps creuen adequat per fer filosofia, només la mare(I): *creo que el col·legio debería trabajar de esta manera durante todo el curso mediante proyectos y temas de interés de los alumnos.*

Quan he preguntat als pares sobre la sisena qüestió de si coneixen què es fa a les sessions de Filosofia 3/18, només la mare(I) m'ha contestat positivament dient: *no conozco exactamente las partes de una sesión de filosofía, pero supongo que a partir de una frase o un cuento empieza un pequeño debate con diferentes opiniones;* la resta de entrevistats tant d'un col·legi com de l'altre m'han contestat negativament.

La setena pregunta ha sigut unànime ja que cap participant ha sabut respondre-la, només la mare(I) ha contestat: *pienso que la filosofía 3/18 hace que los niños aprendan a pensar por sí solos, a que sean mas autónomos, más seguros, etc.*

La vuitena pregunta també ha sigut molt compartida casi el 100% dels participants opinen que no tenen informació suficient i que seria molt adient tenir-la.

L'última pregunta a tots els participants els hi agradaria tenir més informació, ja siguin documents, tríptics, plafons, etc.

Els pares amb fills al centre públic estaven més oberts a aquesta metodologia ja que la coneixien una mica més que els pares amb fills del centre concertat.

6. Proposta d'activitats a l'aula. L'art i el joc.

6.1. Introducció i justificació:

Les diferents activitats que es proposen a continuació estan basades en la contribució del desenvolupament físic, emocional, afectiu, social i intel·lectual dels nens tal i com es descriu en el Currículum Oficial d'Educació Infantil de les Illes Balears (2007).

Amb aquestes propostes d'activitats educatives per Educació Infantil es pretén que els infants d'Educació Infantil adquireixin coneixements mitjançant l'art i els jocs per poder comprendre el món que els envolta, mitjançant les habilitats del pensament, a la vegada es proposen continguts com l'adquisició i el perfeccionament del llenguatge verbal, la descoberta d'un mateix i la descoberta de l'entorn natural i social.

6.2.objectius:

- Tractar de fer possible aprendre a raonar millor, a través de les habilitats cognitives.
- Aprendre a resoldre conflictes creant un pensament crític.
- Ser autònoms i eficaços en la recerca de solucions a problemes quotidians.
- Afavorir una observació atenta per poder dialogar.
- Crear un espai obert per al diàleg democràtic.
- Jugar i gaudir aplicant el raonament lògic a la contemplació de l'art.

6.3.Metodologia.

La metodologia d'aquesta proposta es basa en el diàleg obert en grup.

Són imprescindibles una sèrie de condicions físiques com: un espai on poder seure còmodes, llum; una bona ventilació, poder veure i sentir bé a tots els participants.

Els materials seran motivadors i que provoquin l'esclat de la conversa de manera que es puguin desenvolupar les habilitats del pensament així com resoldre conflictes socials, morals i quotidians.

Sempre es partirà del joc i l'art ja que és la manera que tenen els infants de representar el món.

Hi haurà unes regles de joc. Per poder jugar a pensar es imprescindible "Tot pensant"(p57):

1. Quan vulguis parlar aixeca la mà.
2. No parlis mentre parla un nen o nena.

3. Parla clar i alt perquè et puguin entendre.
4. Pensa el que vols dir abans de demanar la paraula.
5. Escolta els teus companys amb atenció.
6. Has de fer preguntes.

Una metodologia activa, globalitzadora que tingui en compte les necessitats, interessos i capacitats de cada alumne de forma individual(Bassedas, Huguet, i Solé,2008, p.152). Aquesta idea m'ajuda a configurar una metodologia basada a través d'experiències reals i significatives per als infants, mitjançant l'observació, el descobriment, l'experimentació i el joc com a estratègia per adquirir nous coneixements i comportaments.

Els mestres, seran els encarregats a partir de l'observació, anàlisi i avaluació de les situacions sorgides a l'aula, d'afavorir la creació de noves experiències educativa. A més, com a estratègia educativa, fomentarà l'aprenentatge cooperatiu, el respecte i la tolerància com a eixos fonamentals del procés d'ensenyament-aprenentatge.

Les famílies juguen un paper fonamental en l'educació dels infants, i la seva participació en el procés contribueix a mantenir una continuïtat i coherència dels aprenentatges (Bassedas, Huguet, i Solé, 2008, p.314).

6.4.Proposta didàctica.

Totes les activitats aquí presentades estan destinades a l'etapa d'Educació Infantil, perquè tothom pugui conèixer com es treballa la Filosofia3/18 en aquest cas mitjançant l'art i el joc a les aules d'Infantil.

PROPOSTA 1 : GOYA. QUADRE: “ LA GALLINA CIEGA”

²⁰Imatge 1:“La gallina ciega”

Temporalització: 45 – 50 minuts, dues sessions a la setmana.

---

²⁰ Url de la imatge recuperat de : <http://www.museodelprado.es/es/pagina-principal/coleccion/galeria-online/galeria-on-line/zoom/1/obra/la-gallina-ciega-1/oimg/0/>

Nº d'alumnes: meitat del grup classe.

Grup: 4 anys.

Materials:

- Titella, làmina plastificada de “La gallina cega”, lamines trossejades en quatre parts(activitat 1).
- Una tela o mocador gran per tapar els ulls(activitat 2).
- Fotografies nens, cola, tissors, fotocòpia del quadre en blanc i negre, retoladors(activitat 3).
- Fotocopia amb expressions de cares, llapis(activitat 4).

Habilitats:

- De recerca: observar, imaginar, formular hipòtesis.
- De conceptualització i anàlisi: semblances i diferències, comparar, agrupar i classificar.
- De raonament: buscar i donar raons, usar i trobar criteris.
- De comunicació, traducció i formulació: explicar, traduir a diferents llenguatges.

Primera sessió:

Activitat 1

Presentarem una titella per cridar l'atenció dels infants i els explicarem que ha anat al país del pensar, que ha vist moltes coses i tant mirar l'ajudat a pensar molt.

Ha vist una obra d'art que li ha agradat molt: es tracta d'una làmina trossejada en quatre parts, la mostra i els infants fan hipòtesis, tractaran d'endevinar què pot ser, del que fan els personatges del quadre.

A continuació, penjaran tots els trossos a la pissarra(la veuran millor tots els infants), decidiran com han d'estar col·locats per a què tingui sentit.

Després, la titella mostrarà el quadre sencer, on es veuen millor tots els detalls. Els nens tractaran de pensar què fan, a què juguen, qui serà l'autor, com serà l'ambient d'allà...

Activitat 2

La titella proposa als nens jugar a la gallina cega (com al quadre de Goya), quan els nens encerten qui és, la mestra fa que raonin el perquè.

Segona sessió:

Activitat 3:

La mestra reparteix fotocòpies(DIN-A3) amb la imatge de la làmina en blanc i negre, i els preguntarà: què passaria si canviéssim els personatges? els nens han retallar i aferrar les fotografies de les cares dels seus companys i la seva pròpia a la nova làmina i pintar-la de colors.

Activitat 4, d'avaluació:

Triar una expressió i donar raons de la tria. Mitjançant dibuixos de diferents expressions de cares com: contenta, enfadada, trista, avorrida, podrem conèixer com s'ha sentit el nen a les activitats proposades.

PROPOSTA 2: GOYA. QUADRE: “ LAS GIGANTILLAS”

²¹Imatge 2: “Las gigantillas”

Temporalització: 45 – 50 minuts, dues sessions a la setmana.

Nº d'alumnes: meitat del grup classe.

Grup: 4 anys

Materials:

- Titella, làmina plastificada de “Las Gigantillas”(activitat 1).
- Càmera de fotografies, fotos nens, cola, retoladors de colors(activitat 3).

Habilitats:

- De recerca: endevinar, esbrinar, formular hipòtesis, observar, imaginar.
- De conceptualització i anàlisi: comparar.
- De raonament: donar raons, establir relacions causa/efecte.
- De comunicació: narrar i descriure, traduir del llenguatge oral a la plàstica.

Primera sessió:

Activitat 1

Amb l'ajuda de la titella recordem qui era Goya i es parla de les coses que li agradaven dibuixar. En aquesta sessió es presenta el quadre de “las gigantillas”, en primer lloc

---

²¹ Url de la imatge recuperat de : - <http://www.museodelprado.es/es/pagina-principal/coleccion/galeria-on-line/galeria-on-line/zoom/1/obra/las-gigantillas/oimg/0/>

s'ensenya el quadre i es parla del que veiem, farem preguntes com: on són?, qui són?, com s'ho estan passant?, jugar a això ha de ser fàcil o difícil?.

Activitat 2

Els proposarem jugar al mateix que es veu en el quadre per saber si ho saben fer. Sortirem al pati per tenir més espai, els nens pujaran a sobre d'un amic i aniran canviant. La mestra farà fotografies dels nens jugant i amb ajuda d'una altre mestra les imprimirà.

Segona sessió:

Activitat 3

Una vegada donem el joc de "anar a sarró" per finalitzat, anem a l'aula, la mestra reparteix una fulla(DIN-A3) amb blanc i una fotografia on surten els nens jugant, l'han d'aferrar a la fulla, i dibuixar lo que han viscut al pati.

Activitat 4, d'avaluació.

Ara, en una rotllana cadascú parla de si els ha agradat o no tot lo que han fet i com s'han sentit.

PROPOSTA 3. GOYA. QUADRE : "NIÑOS TREPANDO A UN ÁRBOL"

²²Imatge 3: "Niños trepando a un árbol"

Temporalització: 45 – 50 minuts, dues sessions a la setmana.

Nº d'alumnes: meitat del grup classe.

Grup: 4 anys.

Materials:

- Titella, làmina plastificada de "Niños trepando a un árbol"(activitat 1).
- Arbres del pati, càmera fotogràfica(activitat 2).
- Fotografies dels nens, fotocòpies del quadre, cola, colors(activitat 3)
- Plantilla de fantasma i llapis(activitat 4).

---

²² Url de la imatge recuperat de : https://es.wikipedia.org/wiki/Muchachos_trepando_a_un_%C3%A1rbol

Habilitats:

- De recerca: observar, imaginar, formular hipòtesis.
- De conceptualització i anàlisi: comparar
- De raonament: buscar i donar raons, establir relacions.
- De comunicació, traducció i formulació: narrar i descriure, traduir del llenguatge oral a la plàstica.

Primera sessió:

Activitat 1

La titella recorda que estem coneixent a un pintor que es diu Goya. Es parla de quines coses li agradava fer i els nens han de recordar coses com per exemple:

que pintava quadres, que va pintar “La gallina cega”, “Las gigantillas, etc.

Activitat 2

Després, es mostra la làmina:”Niños trepando a un árbol”, la mestra pregunta: qui són, què fan, on estan. Els nens conversaran sobre el que veuen. La mestra preguntarà si volen anar a buscar arbres al pati de l’escola per jugar a apujar-se com fan els nens del quadre de Goya. Necessitem l’ajuda d’una altre mestra per fer fotografies dels nens ajupits als arbres.

Segona sessió:

Activitat 3

Una vegada tots els nens que han volgut ajupir-se als arbres ho han fet, anirem a la classe, els hi donarem una fotocòpia amb la imatge del quadre en qüestió i la foto del nen ajupit al arbre, els hi explicarem que han d’aferrar-les a un full(DIN-A3) i fer un dibuix d’ells jugant.

Activitat 4, d’ avaluació

Per conèixer i avaluar el valor de les activitats, donem als nens una plantilla amb un fantasma, els nens han de dibuixar l’expressió que més s’acosti amb els sentiments viscuts a la sessió.

PROPOSTA 4.GOYA. QUADRE: ” NIÑOS INFLANDO UNA VEJIGA”

²³Imatge 4: “Niños inflando una vejiga”

Temporalització: 45 – 50 minuts dues sessions a la setmana.

Nº d’alumnes: meitat del grup classe.

Grup: 4 anys.

Materials:

- Titella, làmina plastificada de “Niños inflando vejiga”, globus, bufeta, (activitat 1).
- Globus, bufeta(activitat 2)
- Canyetes, gots, bosses, ampolles, xeringues(activitat 3).

Habilitats:

- De recerca: formular conceptes precisos.
- De conceptualització i anàlisi: comparar i contrastar.
- De raonament: buscar i donar raons, establir relacions causa efecte.
- De comunicació, traducció i formulació: traduir del llenguatge plàstic a la mímica.

Primera sessió:

Activitat 1

La titella mostra la làmina de Goya i s’ha de parlar sobre el que es veu a la làmina. La mestra explica el que fan els nens del quadre perquè tothom ho entengui millor, s’ha de parlar de què és una bufeta i es faran hipòtesis sobre l’aire: què és, on es troba, com sabem si hi és , com el podem agafar, etc.

Per posar un exemple als nens, la mestra inflarà un globus i després una bufeta, com al quadre, així podran comparar un i l’altre.

Activitat 2

Donarem globus als nens perquè els bufin i deixin escapar, després farem que l’aire del globus surti molt a poc a poc.

La mestra bufarà la bufeta i la cordarà, i preguntarà als nens, que a què jugaven els nens del quadre amb això. La deixarem d’exemple, penjada a la classe per decorar.

Segona sessió:

Activitat 3

---

²³Url de la imatge recuperada de : <http://www.museodelprado.es/es/pagina-principal/coleccion/galeria-on-line/galeria-on-line/zoom/1/obra/ninos-inflando-una-vejiga-1/oimg/0/>

Ara la mestra proposa als nens bufar per una canyeta, per veure com es mouen els paperets, els cabells, etc.

A continuació es proposarà anar al pati i experimentar amb un element que ens envolta però que de vegades pareix que no existeix, l'aire, aniran a agafar aire amb bosses, gots, ampolles i xeringues per jugar amb l'aire i tot aquest material.

Finalment, la mestra farà fotografies i amb l'ajuda d'una altre mestra, les imprimirà per poder anar a classe a aferrar-les a un full, juntament amb la fotocòpia del quadre per a cada infant, després els nens faran un dibuix d'ells mateixos, de tot lo que han viscut bufant i jugant amb l'aire.

Activitat 4, d'avaluació

Es farà una conversa sobre com s'han sentit fent les activitats i es preguntarà quines diferències i similituds hi ha entre el globus i la bufeta per conèixer les habilitats cognitives.

PROPOSTA 5.GOYA, QUADRE: “ LA COMETA”

²⁴Imatge 5: “La cometa”

Temporalització: 45 – 50 minuts dues sessions a la setmana.

Nº d'alumnes: meitat del grup classe.

Grup: 4 anys.

Materials:

- Titella, làmina plastificada de “La cometa”(activitat 1).
- Cartolina, corda, gomets, palets de fusta (activitat 2).
- Càmera fotogràfica, fotocòpies de la làmina, fotografies dels nens, cola, full(DINA3), (activitat 3).
- Cartolines i retolador (activitat 4).

---

²⁴ Url de la imatge recuperat de : https://es.wikipedia.org/wiki/Archivo:La_cometa.jpg

Habilitats:

- De recerca: formular hipòtesis, imaginar.
- De conceptualització i anàlisi: comparar i contrastar.
- De raonament: establir relacions causa efecte.
- De comunicació, traducció i formulació: traduir del llenguatge plàstic a la mímica.

Primera sessió:

Activitat 1

La titella presenta el quadre de Goya, “La cometa”. Per presentar-la farà un joc: el quadre està tapat amb una cartolina negra amb sis finestres i anirem obrim finestres per anar descobrint el que hi ha al darrere(com quins personatges surten, què fan, com volen els estels, quanta gent hi ha, on estan, etc).

Els nens aniran dient el que veuen. Una vegada tothom hagi parlat, mostrarem el quadre tot sencer.

Activitat 2

Després la mestra proposa fer una cometa petita per fer-la volar al pati, la cometa es realitza amb l’ajuda d’un mestre/a de suport.

Segona sessió:

Activitat 3

Una vegada la cometa està finalitzada anirem al pati a jugar i a fer-les volar .

La mestra farà fotografies i amb l’ajuda d’una persona de suport les imprimirem.

A continuació anirem a la classe, repartirem la fotografia de cada nen fent volar la cometa i la fotocòpia del quadre en qüestió, demanarem als nens que les aferrin al full en blanc i que facin un dibuix de tot lo viscut.

Activitat 4, d’avaluació

Per aquesta avaluació aprofitarem l’actitud dels nens, farem cartonets amb paraules que indiquin actituds, cada nen o nena ha d’escollir una que representi la seva actitud, com per exemple; interessant, intrigat, avorrit, confús alegre, cansat, àgil, divertit, atent.

6.5. Avaluació.

Per poder determinar si les actuacions educatives han estat adients és imprescindible l’avaluació de les propostes destinades als infants.

Quant als infants en primer lloc, realitzarem una avaluació inicial mitjançant converses a l'hora de l'assemblea, que ens apropiaran als coneixements previs i dels seus interessos, d'aquesta manera apropiarem les activitats a les necessitats del grup.

En segon lloc, a través de l'observació directa i anotacions ens podrà ajudar a entendre l'evolució dels nens.

Finalment, amb l'observació directa dels infants i familiars podem conèixer si s'han assolit els objectius principals proposats a les activitats.

Seria molt adient i necessari que els nens s'emportessin tota la feina documentada a casa com a recordatori de tot el que han fet a les sessions, recordarien amb les seves famílies les activitats i jocs realitzats.

7. Reflexió final.

Partint dels objectius plantejats al principi d'aquest projecte i dels quals he portat a terme aquest estudi, he arribat a unes conclusions referents al significat de Filosofia 3/18, de joc i al coneixement que tenien les famílies amb nens a Educació Infantil sobre aquests temes.

Per poder justificar aquestes idees, he hagut de fer una recerca d'informació que m'ha ajudat a entendre les bases teòriques i conceptuals del joc, el significat de Filosofia 3/18, a prendre consciència de la importància i els beneficis del joc a la primera infància, així com a conèixer quines són les opinions dels pares i mares de nens que estan a Educació Infantil .

Respecta al resultat que les opinions dels pares i mares sobre el coneixement d'aquesta metodologia(joc i Filosofia 3/18), he arribat a una conclusió global, i és que la majoria dels pares i mares entrevistats, no tenien molta idea sobre el tema en qüestió.

He de dir, que els pares amb fills a una escola pública els sonava una mica més debut que tenien més fills a altres nivells i ja havien estat en contacte amb les experiències dels seus fills majors. Però la majoria d'ells no sabien que era el que feien a les sessions, al menys no coneixien que es deia: Filosofia 3/18.

D'una banda els pares del col·legi concertat no sabien res sobre aquesta metodologia perquè pensaven que no es treballava a l'escola dels seus fills, inclòs creien que no era una matèria rellevant.

D'altra banda les persones entrevistades que més coneixien aquest tema, eren mares que professionalment es dediquen a món de l'educació(educadores i una mestra), encara que no coneixien com era el desenvolupament de les sessions a les aules.

He d'afegir que personalment m'he vist reflectida amb molts dels pares i mares entrevistats, ja que jo mateixa, desconeixia moltes de les actuacions que els infants feien a les aules (va ser quan vaig realitzar el Practicum II a l'escola CPI L'Urgell, quan vaig adonar-me d'aquesta metodologia), jo no m'havia adonat ni tant sol, quan els meus fills feien les sessions a Educació Infantil fa anys endarrere.

En definitiva aquest estudi ens mostra que les famílies tenen pocs coneixements sobre aquesta metodologia, però a la vegada també ens mostra que les persones entrevistades, estan molt implicades a l'ensenyança dels seus fills i estan interessats en tenir més informació sobre aquesta manera "de fer" a les escoles.

Aquest document està fet amb la finalitat de donar-la a conèixer a que estigui interessat, però sobre tot està fet com a eina per la meva formació competent com a docent, per donar solidesa als meus pensaments i creences.

Respecte a les propostes d'activitats que he desenvolupat en aquest document, estan pensades des de el respecte i la passió per aquesta metodologia ja que, penso que la filosofia i els jocs formen una parella molt enriquidora a la vida dels infants, que tothom deuria conèixer i defensar-les perquè ajuda als infants a parlar, a escoltar i a raonar en temes tant rellevants com la lògica, la natura, l'ètica, el llenguatge, el coneixement...

Aquestes propostes estan planificades d'acord amb lo que estableix al Curriculum d'Educació Infantil i tenen coherència tant amb les aportacions teòriques que es plantejant en aquesta investigació com amb les necessitats evolutives dels infants d'Educació Infantil.

Amb el joc i la filosofia podem aprofitar temes com la veritat, la justícia, la bondat, la llibertat, intentant crear conflictes cognitius que motivin als nens a pensar, a ser crítics amb qüestions de la vida quotidiana i en temes que fan tanta falta avui en dia.

La meva intenció, ha estat fer una sèrie de propostes per ajudar a entendre millor com es poden desenvolupar unes activitats que guiïn als infants en una etapa de les seves vides molt important com és l'Educació Infantil, que originin uns aprenentatges els primers anys de vida, que fomentaran l'adquisició progressiva de nous aprenentatges pensant i jugant.

Crec que el joc, és una eina fonamental per desenvolupament la integritat del nen i per la seva autonomia personal. Igualment amb la filosofia i el joc s'aconsegueix

estimular i motivar l'atenció dels infants a les aules d'Infantil, tenim un vehicle molt important com és el llenguatge, que ens ajuda cada dia a les aules a tenir diàlegs amb els nens, reforçant el llenguatge es reforça el pensament dels infants.

D'altre banda i arribant ja a la fi d'aquesta conclusió he de dir, que durant la realització d'aquesta investigació, he trobat dificultats com per exemple, el fet que mai havia realitzat una investigació a aquest nivell. Això ha fet que tingués moments de molta angoixa, que he solucionat consultant a professionals (mestres del CPI l'Urgell), amics i la meva tutora d'aquest projecte.

La part que més dificultats he trobat ha sigut la teòrica que he intentat solucionar amb l'ajuda de la meva tutora.

La part pràctica ha sigut la que més m'ha motivat, conèixer les opinions de les persones entrevistades ha sigut molt enriquidor per a mi, perquè he hagut d'afinar en conèixer que era el que sabien i el que pensaven les persones entrevistades.

Així mateix, m'he adonat que he ajudat a que les persones entrevistades que sabien poc sobre aquest tema en qüestió, a que ho tinguessin una mica més clar amb petites explicacions i espero que contagiant el meu interès pel tema.

Una altre dificultat que he trobat, ha sigut la manca de temps de realització per aquest projecte ja que , és una convocatòria anticipada i el temps de realització és molt més curt que una convocatòria normal.

Per finalitzar, volia deixar constància que he gaudit molt de la feina feta i estic satisfeta del treball realitzat, que sempre és millorable, però que lo fet està fet amb molta il·lusió i dedicació.

Bibliografia

- Alba, e. L. C. Federico froebel y la educación en méxico. Recuperat de : es.slideshare.net/FernandoSantanderHernandez/trilla-j-el-legado..
- Altimir, D.(2012) Com escoltar als infants? Temes d'infància.
- Aravena Martínez, A. C. (2009). Rincones y juego simbólico en el desarrollo social de los niños y niñas de preescolar. Estudio comparativo en las instituciones educativas: Angel Polivio Chaves y Ecuatoriano Suizo.
- Associació de mestres Rosa Sensat, recuperat de : <http://www.rosasensat.org/>
- Aula de infantil. Barcelona, 2005, n. 23, Enero-Febrero ; p. 17-19
- Barudy,J. Y Dantagnam, M.(2005). *Los Buenos tratos a la infancia. Parentalidad, apego y resiliencia*. Barcelona. Gedisa.
- Bassedas, E., Huguet, T., i Solé, I. (2008). Aprender y enseñar en educación infantil. (Graó, Ed.) (p. 394). Barcelona.
- Blanco, S. G. B. G. (2006). Joc i esport: aproximació conceptual. Apunts. Educació física i esports, 1(83), 82-89.
- Cruz López, María Victoria de la, autor AEI = *Aptitudes en educación infantil : preescolar - 2 : manual / Ma Victoria de la Cruz López Madrid : TEA, 2009.3a edición revisada y ampliada.*
- De Puig, Irene.y Sático, A. (2000). *Tot pensant. Recursos per a l'educació infantil*. Vic. Eumo
- De Puig, Irene.y Sático, A. (2000). *Tot pensant contes*, Vic. Eumo
- De Paz Abril, Desiderio. *Escuelas y Educación para la Ciudadanía Global. Una mirada transformadora*. Barcelona, Intermón Oxfam.
- De Tena, C. L. (2000). *Jugar a pensar i pensar jugant*. Arc, L': quadern informatiu de l'Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat de les Illes Balears, 11, 41-47.
- Díez Navarro, Mari Carmen. (2007). *Mi escuela sabe a naranja*. Graó.
- Díez navarro, C. (1998) *La oreja verde de la escuela*. Trabajo por proyectos y vida cotidiana en la escuela infantil. Madrid, Ediciones de la Torre.

- Díez, R. B. (2010). *Las escuelas municipales de Reggio Emilia como modelo de calidad en la etapa de educación infantil*. Editorial Club Universitario.
- El juego de aparentar y el desarrollo de los niños pequeños (Pretend Play and Young Children's Development). ERIC Digest. Recuperat de : https://www.researchgate.net/profile/Doris_Bergen/publication/
- Escuelas infantiles de reggio emilia, (1999) La inteligencia se construye usándola. Madrid, Ediciones Morata.
- Enriz, N. (2011). Antropología y juego: apuntes para la reflexión. *Cuadernos de antropología social*, (34), 93-114.
- Falk, J. *Lóczy, escoltar els infants*.58
- Filosofía en educación infantil, un ejercicio de pensamiento, recuperat de : <http://hdl.handle.net/11162/21684>
- Filosofía 3/18 - Filosofía para Niños Recuperat de : www.youtube.com/watch?v=LtEsMNUkbU
- Filosofía 3/18 - grupiref.org. Recuperat de: <http://www.grupiref.org/filosofia-318>
- García-Chato, G. I. Ambiente de aprendizaje: Su significado en educación preescolar. *Revista de Educación y Desarrollo*, 29. Recuperat de: http://www.cucs.udg.mx/revistas/edu_desarrollo/anteriores/29/029
- Gardner, H. (1997). *Arte, mente y cerebro*. Paidós.
- Govern de les Illes Balears (2007). Currículum de l'Educació Infantil de les Illes Balears (Decret 71/2008 de 27 de juny).
- Irene DE PUIG, “Una propuesta para la formación del profesorado”, *Aprender a pensar. Revista Internacional de Filosofía para Niños y Crianças*, nº 7, 1er semestre de 1993, pp. 75-84.
- Ivern, I. (2009). El joc en el desenvolupament infantil. *Aloma: revista de psicologia, ciències de l'educació i de l'esport*, (25), 179-189.
- Ivern, I. (2009). El joc en el desenvolupament infantil. *Aloma: revista de psicologia, ciències de l'educació i de l'esport*, (25), 179-189.

- Juguemos a pensar, las habilidades cognitivas en la educación infantil, recuperat de:
http://www.creamund.os.net/primeros/artigo%20irene%20angel%20juguemos_a_pensar.htm
- La representación de títeres: su ámbito educativo desde el análisis de una experiencia María Asunción Prieto García-Tuñón Aula abierta, ISSN 0210-2773, N° 33, 1981, págs. 64-70
- Mestres “ Educar o ensenyar” Recuperat de :
www.youtube.com/watch?v=HV81XSeFY7s
- Piaget, j., lorenz, k. y erikson, e.h. (1982) Juego y desarrollo. Barcelona, Grijalbo
- Piaget, J., & Inhelder, B. (1997). *Psicología del niño* (Vol. 369). Ediciones Morata.
- Pineda i Agurto, Karen. (2013). El paper del joc en el desenvolupament d'infants amb TEA.
- Projecte filosofia 3/18 | Escola
Puiggraciósblocs.xtec.cat/ceippuiggracios/projectes/projecte-filosofia-318
- Reflexiones acerca del juego C Trigueros Cervantes – recuperat de : [revista
www.efdeportes.com](http://revista.www.efdeportes.com), 2002
- Trilla, J., & García, E. C. (2010). *El legado pedagógico del siglo XX para la escuela del siglo XXI*. Graó. Recuperat de:
<https://dialnet.unirioja.es/servlet/libro?codigo=4983>
- Vigotsky, L. S. (1979). *El desarrollo de los procesos psicológicos superiores* (pp. 159-178). M. Cole (Ed.). Barcelona: Crítica.
- https://es.wikipedia.org/wiki/Anexo:Cuadros_de_Goya
- <http://www.museodelprado.es/es/pagina-principal/coleccion/galeria-on-line/galeria-on-line/zoom/1/obra/la-gallina-ciega-1/oimg/0/>
- <http://www.toninaina.com/pdf/joc.pdf>
- <http://files.eric.ed.gov/fulltext/ED467564.pdf>
- [http://www.unicef.org/argentina/spanish/interior_Jugar\(1\).pdf](http://www.unicef.org/argentina/spanish/interior_Jugar(1).pdf) · Archivo PDF
- <http://revistapulso.cardenalcisneros.es/documentos/articulos/52.pdf>

- http://eprints.ucm.es/35949/1/TFGInfan_15_Franco_Borrego_Silvia_E-PRINTS.pdf
- http://noticias.juridicas.com/base_datos/admin/rd880-1990.htm
- <http://www.museodelprado.es/es/pagina-principal/coleccion/galeria-online/galeria-on-line/zoom/1/obra/ninos-inflando-una-vejiga-1/oimg/0/>
- http://csda.gencat.cat/web/.content/pdf_i_altres/static_file/Quaderns21.pdf

- <https://dialnet.unirioja.es/descarga/articulo/5013806.pdf>
- <http://www.museodelprado.es/es/pagina-principal/coleccion/galeria-online/galeria-on-line/zoom/1/obra/las-gigantillas/oimg/0/>
- <http://revista.consumer.es/web/es/20090201/pdf/entrevista.pdf>
- https://es.wikipedia.org/wiki/Hermanas_Agazzi
- https://es.wikipedia.org/wiki/Archivo:La_cometa.jpg
- www.angelicasatiro.net/tag/irene-de-puig
- <http://www.unesco.org/es>
- <http://www.unicef.es>

Annex : Entrevistes pares i mares.

A. Eduardora
i fill de Sang
Centre concertat.
TREBALL DE FI DE CARRERA

Enquesta:

1. Què penses que és la Filosofia 3/18?
La filosofia serveix per fer pensar als infants.
2. Creus que s'ha de jugar i fer Filosofia 3/18?
Sempre serà millor jugar i pensar.
3. Creus que la Filosofia és important a l'escola i quina valoració li donaries?
És molt important. Un set.
4. Creus que la Filosofia aporta socialització als infants?
Sí, sempre.
5. Temps que creuen adequat per fer Filosofia?
No se si és una hora a la setmana o dos...
6. Coneixen què es fa a la sessió de Filosofia 3/18?
No sé exactament el desenvolupament de la sessió.
7. Coneixes quina és l'aportació de la filosofia 3/18 al desenvolupament integral dels nens?
Bona supos.
8. Creus que tens informació a prou sobre aquest tema?
No gaire.
9. T'agradaria conèixer què és el que fan a les sessions de Filosofia per mitjà de documentació, amb follets, plafons o fotografies?
Sí, m'encantaria.

MOLTES GRÀCIES.

B. Mare a casa.
2 fills. 37 anys.
Centre concertat.
TREBALL DE FI DE CARRERA

Enquesta:

1. Què penses que és la Filosofia 3/18?

No ho sé, totas que una manera d'educar

2. Creus que s'ha de jugar i fer Filosofia 3/18?

Sona bé, quan mes variem amb ~~socialització~~
me

3. Creus que la Filosofia és important a l'escola i quina valoració li donaries?

Sí, es un altre manera de poder veure la vida

4. Creus que la Filosofia aporta socialització als infants?

Sí

5. Temps que creuen adequat per fer Filosofia?

Sempre

6. Coneixen què es fa a la sessió de Filosofia 3/18?

NO

7. Coneixes quina és l'aportació de la filosofia 3/18 al desenvolupament

integral dels nens?

NO

8. Creus que tens informació a prou sobre aquest tema?

No

9. T'agradaria conèixer què és el que fan a les sessions de Filosofia per mitjà

de documentació, amb follets, plafons o fotografies? M'encantaria

MOLTES GRÀCIES.

37 anys

Enquesta: C. Pare taxista 32 anys.
2 fills 3 i 7 anys. Centre concertat.

1. Què penses que és la Filosofia 3/18?

La Verdad que no me suena.

2. Creus que s'ha de jugar i fer Filosofia 3/18?

Si es una metodología innovadora y buena, claro.

3. Creus que la Filosofia és important a l'escola i quina valoració li donaries?

No tengo conocimiento, por lo tanto no puedo opinar.

4. Creus que la Filosofia aporta socialització als infants?

Cualquier juego bien estructurado lo aporta.

5. Temps que creuen adequat per fer Filosofia?

No puedo contestar.

6. Coneixen què es fa a la sessió de Filosofia 3/18?

No lo sé.

7. Coneixes quina és l'aportació de la filosofia 3/18 al desenvolupament integral dels nens?

No tengo conocimiento.

8. Creus que tens informació a prou sobre aquest tema?

No. me gustaría tenerla.

9. T'agradaria conèixer què és el que fan a les sessions de Filosofia per mitjà de documentació, amb follets, plafons o fotografies?

Por fotografías.

MOLTES GRÀCIES.

D. Mare administrativa
40 anys i filla
Centre concertat.

TREBALL DE FÍ DE CARRERA

Enquesta:

1. Què penses que és la Filosofia 3/18?
No tengo ni idea que es.
2. Creus que s'ha de jugar i fer Filosofia 3/18?
Todo lo que se aprenda con juego
mejor que mejor.
3. Creus que la Filosofia és important a l'escola i quina valoració li donaries?
Creo que hay cosas mas importante
Pero no está de más (5)
4. Creus que la Filosofia aporta socialització als infants?
Si
5. Temps que creuen adequat per fer Filosofia?
No tengo información para valorar
6. Coneixen què es fa a la sessió de Filosofia 3/18?
No
7. Coneixes quina és l'aportació de la filosofia 3/18 al desenvolupament
integral dels nens? No
8. Creus que tens informació a prou sobre aquest tema?
No
9. T'agradaria conèixer què és el que fan a les sessions de Filosofia per mitjà
de documentació, amb follets, plafons o fotografies? Si

MOLTES GRÀCIES.

E. Hare fenomenològic.
45 any. 3 fills.
Gènere concertat.

TREBALL DE FÍ DE CARRERA

Enquesta:

1. Què penses que és la Filosofia 3/18?
No sé que és.
2. Creus que s'ha de jugar i fer Filosofia 3/18?
Si es bo pels nens, sí...
3. Creus que la Filosofia és important a l'escola i quina valoració li donaries?
No ho sé. 5.
4. Creus que la Filosofia aporta socialització als infants?
Si la fan a l'escola sí.
5. Temps que creuen adequat per fer Filosofia?
No ho sé.
6. Coneixen què es fa a la sessió de Filosofia 3/18?
No.
7. Coneixes quina és l'aportació de la filosofia 3/18 al desenvolupament integral dels nens?
No.
8. Creus que tens informació a prou sobre aquest tema?
No.
9. T'agradaria conèixer què és el que fan a les sessions de Filosofia per mitjà de documentació, amb follets, plafons o fotografies? Sí clar.

MOLTES GRÀCIES.

F. Comercial 34 anys.
1 fill de 5 anys
Cèl·lula concertada.
TREBALL DE FI DE CARRERA

Enquesta:

1. Què penses que és la Filosofia 3/18?

Pensar?

2. Creus que s'ha de jugar i fer Filosofia 3/18?

Crec que una cosa és filosofia
i una altre joc.

3. Creus que la Filosofia és important a l'escola i quina valoració li donaries?

Crec que ja hi han molta assignatura.

4. Creus que la Filosofia aporta socialització als infants?

No ho sé.

5. Temps que creuen adequat per fer Filosofia?

1 hora?

6. Coneixen què es fa a la sessió de Filosofia 3/18?

No.

7. Coneixes quina és l'aportació de la filosofia 3/18 al desenvolupament
integral dels nens?

No.

8. Creus que tens informació a prou sobre aquest tema?

Haig havia sentit parlar d'això.

9. T'agradaria conèixer què és el que fan a les sessions de Filosofia per mitjà

de documentació, amb follets, plafons o fotografies? Si, però
veritat no tinc molt temps.

MOLTES GRÀCIES.

S. Morfinauària
32 anys amb 2 fills de 3 i 7 anys.
Col·legi concertat.

TREBALL DE FI DE CARRERA

Enquesta:

1. Què penses que és la Filosofia 3/18?
No se que es.
2. Creus que s'ha de jugar i fer Filosofia 3/18?
Si.
3. Creus que la Filosofia és important a l'escola i quina valoració li donaries?
Si. No se quina valoració, un cinc.
4. Creus que la Filosofia aporta socialització als infants?
A lo millor si.
5. Temps que creuen adequat per fer Filosofia?
Quan ho diguin a l'escola no?...
6. Coneixen què es fa a la sessió de Filosofia 3/18?
No.
7. Coneixes quina és l'aportació de la filosofia 3/18 al desenvolupament integral dels nens?
No.
8. Creus que tens informació a prou sobre aquest tema?
No.
9. T'agradaria conèixer què és el que fan a les sessions de Filosofia per mitjà de documentació, amb follets, plafons o fotografies? Si.

MOLTES GRÀCIES.

H. Dependenta .
37 anys amb 2 fills de 4 i 6
Col·legi concertat.
TREBALL DE FI DE CARRERA

Enquesta:

1. Què penses que és la Filosofia 3/18?
No se molt.
2. Creus que s'ha de jugar i fer Filosofia 3/18?
Si es bo, es clar.
3. Creus que la Filosofia és important a l'escola i quina valoració li donaries?
No ho se.
4. Creus que la Filosofia aporta socialització als infants?
Donc se que si, no?
5. Temps que creuen adequat per fer Filosofia?
No se si una hora al dia.
6. Coneixen què es fa a la sessió de Filosofia 3/18?
No.
7. Coneixes quina és l'aportació de la filosofia 3/18 al desenvolupament integral dels nens?
No.
8. Creus que tens informació a prou sobre aquest tema?
No.
9. T'agradaria conèixer què és el que fan a les sessions de Filosofia per mitjà de documentació, amb follets, plafons o fotografies? Si, es clar.

MOLTES GRÀCIES.

J. Hebert un exercici
35 anys, un fill de 3 anys
Col·legi concertat.

TREBALL DE FÍ DE CARRERA

Enquesta:

1. Què penses que és la Filosofia 3/18?
Es una metodologia innovadora que
hace pensar a los niños.
2. Creus que s'ha de jugar i fer Filosofia 3/18?
Jugando es como mejor aprenden los
niños, así, que creo que es beneficioso...
3. Creus que la Filosofia és important a l'escola i quina valoració li donaries?
Sí porque los niños aprenden a hablar y
a expresarse. Un siete.
4. Creus que la Filosofia aporta socialització als infants?
Sí, siempre.
5. Temps que creuen adequat per fer Filosofia?
Creo que dos horas semanales?
6. Coneixen què es fa a la sessió de Filosofia 3/18?
No exactamente.
7. Coneixes quina és l'aportació de la filosofia 3/18 al desenvolupament
integral dels nens? Hace pensar a los niños por
ellos mismos.
8. Creus que tens informació a prou sobre aquest tema?
Deberíamos tener bastante más.
9. T'agradaria conèixer què és el que fan a les sessions de Filosofia per mitjà
de documentació, amb follets, plafons o fotografies? Sí, claro que

MOLTES GRÀCIES.

J. Educadora

3 Maig, un fill de 5 anys
Col·legi "Cecilia".

TREBALL DE FI DE CARRERA

Enquesta:

1. Què penses que és la Filosofia 3/18? Pienso que es una metatologia, una manera de treballar que tiene como objetivo reforzar las habilidades del pensamiento de los niños.
2. Creus que s'ha de jugar i fer Filosofia 3/18?
Creo que sí, es realmente importante que propongamos a nuestros hijos juegos donde tengan que pensar, razonar, etc., que expresen sus opiniones y vayan formando las suyas.
3. Creus que la Filosofia és important a l'escola i quina valoració li donaries? propia
Creo que es muy importante porque los niños aprenden a expresarse a respetar el turno de palabra, a opinar, etc., así como también a trabajar temas como el amor, la amistad...
4. Creus que la Filosofia aporta socialització als infants?
Sí, porque se van conociendo más entre ellos, expresan diferentes opiniones, las respstan, etc.
5. Temps que creuen adequat per fer Filosofia?
En el colegio se debería trabajar de esta manera durante todo el curso mediante proyectos y temas de interés de los alumnos.
6. Concixen què es fa a la sessió de Filosofia 3/18?
No conozco exactamente las partes de una sesión de Filosofia 3/18, pero supongo que a partir de una frase o un cuento empieza un pequeño debate con diferentes opiniones.
7. Concixes quina és l'aportació de la filosofia 3/18 al desenvolupament integral dels nens? Pienso que la filosofía 3/18 hace que los niños aprendan a pensar por sí solos, a que sean más autónomas, más seguras, etc.
8. Creus que tens informació a prou sobre aquest tema?
Hay información pero nunca es suficiente, deberíamos tener mucha más.
9. T'agradaria conèixer què és el que fan a les sessions de Filosofia per mitjà de documentació, amb follets, plafons o fotografies? Sí, me encantaría, para estructurar un poco mis ideas y seguir formándome.

MOLTES GRÀCIES.

W. Vitoriano
37 anys amb un fill de 3,7-8 anys.
Col·legi públic.

TREBALL DE FI DE CARRERA

Enquesta:

1. Què penses que és la Filosofia 3/18?
No sé que és.
2. Creus que s'ha de jugar i fer Filosofia 3/18?
Sí.
3. Creus que la Filosofia és important a l'escola i quina valoració li donaries?
Sí perquè els meus fills la fan a l'escola.
4. Creus que la Filosofia aporta socialització als infants?
Sí.
5. Temps que creuen adequat per fer Filosofia?
De 15 min o te a la setmana... no ho sé.
6. Coneixen què es fa a la sessió de Filosofia 3/18?
Exactament no... però s'ho passen bé.
7. Coneixes quina és l'aportació de la filosofia 3/18 al desenvolupament integral dels nens?
No.
8. Creus que tens informació a prou sobre aquest tema?
No sé.
9. T'agradaria conèixer què és el que fan a les sessions de Filosofia per mitjà de documentació, amb follets, plafons o fotografies? Sí.

MOLTES GRÀCIES.

L. Aguiló
35 anys, amb ten filosofia 318
Col·legi públic

TREBALL DE FI DE CARRERA

Enquesta:

1. Què penses que és la Filosofia 318?
Està bé.
2. Creus que s'ha de jugar i fer Filosofia 318?
Sí.
3. Creus que la Filosofia és important a l'escola i quina valoració li donaries?
Sí, crec que al col·legi dels meus fills ho fan.
4. Creus que la Filosofia aporta socialització als infants?
Donc crec que sí.
5. Temps que creues adequat per fer Filosofia?
1 hora, no ho sé.
6. Coneixes què es fa a la sessió de Filosofia 318?
No, jugar? ... pensar? ...
7. Coneixes quina és l'aportació de la filosofia 318 al desenvolupament integral dels nens?
No.
8. Creus que tens informació a prova sobre aquest tema?
No.
9. T'agradaria conèixer què és el que fan a les sessions de Filosofia per mitjà de documentació, amb follets, plafons o fotografies? Sí

MOLTES GRÀCIES.

24 anys
M. Funcionari 40 anys
amb 2 fills de 5 i 1 any
col·legi públic.

TREBALL DE FI DE CARRERA

Enquesta:

1. Què penses que és la Filosofia 3/18?
Pensar en coses.
2. Creus que s'ha de jugar i fer Filosofia 3/18?
Si en pot bé dels nens, sí.
3. Creus que la Filosofia és important a l'escola i quina valoració li donaries?
Gran que tot lo que es fa a l'escola es important
Un 6.
4. Creus que la Filosofia aporta socialització als infants?
Sí.
5. Temps que creuen adequat per fer Filosofia?
Cada dia.
6. Coneixen què es fa a la sessió de Filosofia 3/18?
Exactament no.
7. Coneixes quina és l'aportació de la filosofia 3/18 al desenvolupament integral dels nens? No.
8. Creus que tens informació a prou sobre aquest tema? No
9. T'agradaria conèixer què és el que fan a les sessions de Filosofia per mitjà de documentació, amb follets, plafons o fotografies? Sí, clar.

MOLTES GRÀCIES.

N. Fundadora. 41 anys.
amb 2 fills de 4 i 8 anys.
Col·legi públic.

TREBALL DE FÍ DE CARRERA

Enquesta:

1. Què penses que és la Filosofia 3/18?
La filosofia serveix per pensar, no?...
2. Creus que s'ha de jugar i fer Filosofia 3/18?
Seria més divertit.
3. Creus que la Filosofia és important a l'escola i quina valoració li donaries?
Si ajuda als nens, sí que seria important
Li donaria un 6.
4. Creus que la Filosofia aporta socialització als infants?
Sí.
5. Temps que creuen adequat per fer Filosofia?
Gua que 2 hores...
6. Coneixen què es fa a la sessió de Filosofia 3/18?
No...
7. Coneixes quina és l'aportació de la filosofia 3/18 al desenvolupament integral dels nens?
No... els ajuda a pensar...?
8. Creus que tens informació a prou sobre aquest tema?
No
9. T'agradaria conèixer què és el que fan a les sessions de Filosofia per mitjà de documentació, amb follets, plafons o fotografies?
Sí

MOLTES GRÀCIES.

N. Hava a casa. 37 anys
amb 1 fill de 3 anys.
col·legi públic.

TREBALL DE FÍ DE CARRERA

Enquesta:

1. Què penses que és la Filosofia 3/18?
No se que és.
2. Creus que s'ha de jugar i fer Filosofia 3/18?
Si tu ho dius...
3. Creus que la Filosofia és important a l'escola i quina valoració li donaries?
Si.
4. Creus que la Filosofia aporta socialització als infants?
Si
5. Temps que creuen adequat per fer Filosofia?
La que estem la mestra.
6. Coneixen què es fa a la sessió de Filosofia 3/18?
No
7. Coneixes quina és l'aportació de la filosofia 3/18 al desenvolupament integral dels nens?
No
8. Creus que tens informació a prou sobre aquest tema?
No
9. T'agradaria conèixer què és el que fan a les sessions de Filosofia per mitjà de documentació, amb follets, plafons o fotografies? Si

MOLTES GRÀCIES.

O. Administrativa, 37 anys.
amb un fill de 3 anys.
col·legi públic

TREBALL DE FÍ DE CARRERA

Enquesta:

1. Què penses que és la Filosofia 3/18?
No sé que és.
2. Creus que s'ha de jugar i fer Filosofia 3/18?
No sé.
3. Creus que la Filosofia és important a l'escola i quina valoració li donaries?
Si la fan a l'escola sí.
4. Creus que la Filosofia aporta socialització als infants?
Crec que sí.
5. Temps que creuen adequat per fer Filosofia?
No ho sé.
6. Coneixen què es fa a la sessió de Filosofia 3/18?
No.
7. Coneixes quina és l'aportació de la filosofia 3/18 al desenvolupament integral dels nens?
No.
8. Creus que tens informació a prou sobre aquest tema?
No.
9. T'agradaria conèixer què és el que fan a les sessions de Filosofia per
de documentació, amb follets, plafons o fotografies? Sí.

MOLTES GRÀCIES.

P. Educadora, 39 anys
amb dos fills de 4 i 4 anys
col·legi públic.

TREBALL DE FÍ DE CARRERA

Enquesta:

1. Què penses que és la Filosofia 3/18?
Una manera de pensar?
2. Creus que s'ha de jugar i fer Filosofia 3/18?
Sí, perquè ajuda als nens en el seu desenvolupament.
3. Creus que la Filosofia és important a l'escola i quina valoració li donaries?
Sí, és important, un 7.
4. Creus que la Filosofia aporta socialització als infants?
Sí, els ajuda a ser millors.
5. Temps que creuen adequat per fer Filosofia?
No està segura si més hores a la setmana.
6. Coneixen què es fa a la sessió de Filosofia 3/18?
No exactament.
7. Coneixes quina és l'aportació de la filosofia 3/18 al desenvolupament integral dels nens? *que és molt bo per a ells.*
8. Creus que tens informació a prou sobre aquest tema?
Hi ha suficient i estàs interessat.
9. T'agradaria conèixer què és el que fan a les sessions de Filosofia per mitjà de documentació, amb follets, plafons o fotografies? *Sí*

MOLTES GRÀCIES.

R. Guinot, 32 anys,
amb 1 fill de 4 anys
col·legi públic
TREBALL DE FI DE CARRERA

Enquesta:

1. Què penses que és la Filosofia 3/18?
Pensar en coses
2. Creus que s'ha de jugar i fer Filosofia 3/18?
No se si es pot pensar i jugar.
3. Creus que la Filosofia és important a l'escola i quina valoració li donaries?
No crec que sigui important, altre cosa
son mes importants Li donaria un 4.
4. Creus que la Filosofia aporta socialització als infants?
No crec.
5. Temps que creuen adequat per fer Filosofia?
No se.
6. Coneixen què es fa a la sessió de Filosofia 3/18?
No
7. Coneixes quina és l'aportació de la filosofia 3/18 al desenvolupament integral dels nens? No
8. Creus que tens informació a prou sobre aquest tema? No
9. T'agradaria conèixer què és el que fan a les sessions de Filosofia per mitja de documentació, amb follets, plafons o fotografies? Si

MOLTES GRÀCIES.

A. Dependenta 34 anys
amb A fill de 9 anys
col·legi públic

TREBALL DE FÍ DE CARRERA

Enquesta:

1. Què penses que és la Filosofia 3/18?
Que no se'n molt en què és.
2. Creus que s'ha de jugar i fer Filosofia 3/18?
Sí, a ho bo.
3. Creus que la Filosofia és important a l'escola i quina valoració li donaries?
Sí, sempre que sigui bo però no.
4. Creus que la Filosofia aporta socialització als infants?
Sí.
5. Temps que creuen adequat per fer Filosofia?
Cada dia, no se'n.
6. Coneixen què es fa a la sessió de Filosofia 3/18?
No.
7. Coneixes quina és l'aportació de la filosofia 3/18 al desenvolupament integral dels nens?
No Però ha de ser bo.
8. Creus que tens informació a prova sobre aquest tema?
No.
9. T'agradaria conèixer què és el que fan a les sessions de Filosofia per mitjà de documentació, amb follets, plafons o fotografies?

MOLTES GRÀCIES.

S. Barce 35 anys
amb 2 fills de 3 i 7 anys
col·legi públic.
TREBALL DE FI DE CARRERA

Enquesta:

1. Què penses que és la Filosofia 3/18?
Coneix molt bé
2. Creus que s'ha de jugar i fer Filosofia 3/18?
Sí perquè jugant els nens aprenen moltes
i moltes coses
3. Creus que la Filosofia és important a l'escola i quina valoració li donaries?
Sí veu que és important o no, no es faria.
4. Creus que la Filosofia aporta socialització als infants?
Sí és una matèria més de l'escola.
5. Temps que creuen adequat per fer Filosofia?
Cada dia, no se...
6. Coneixen què es fa a la sessió de Filosofia 3/18?
No però veu que fan filosofia perquè el
men fill gran ja ho feia.
7. Coneixes quina és l'aportació de la filosofia 3/18 al desenvolupament
integral dels nens? L'aportació és bona, els
ajuda a parlar de coses de la vida.
8. Creus que tens informació a prou sobre aquest tema?
No, els treballlets del meu fill...
9. T'agradaria conèixer què és el que fan a les sessions de Filosofia per mitjà
de documentació, amb follets, plafons o fotografies? Sí molt.

MOLTES GRÀCIES.
